

SEKCE PRÁVNÍ MINISTERSTVA OBRANY

Tychonova 221/1, Praha 6, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Čj. 1802-8/2016-1322

Počet listů: 20

Schvaluji.

MgA. Martin STROPNICKÝ
ministr obrany

Praha 24. ledna 2017

KONCEPCE PÉČE O VÁLEČNÉ VETERÁNY V LETECH 2017 – 2021

Praha 2017

Obsah

ÚVOD	4
1. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	5
1.1 Vyhodnocení Koncepce péče o válečné veterány v letech 2013-2017	5
1.2 Příklady hlavních směrů péče o válečné veterány v zahraničí.....	5
1.3 Právní rámec klasifikující válečné veterány v České republice.....	7
1.4 Počty válečných veteránů v České republice	8
1.4.1 Druhováleční veteráni	9
1.4.2 Novodobí váleční veteráni	9
1.4.3 Váleční veteráni – účastníci odboje a odporu proti komunismu	10
1.5 Popis stávajícího systému péče o válečné veterány ze strany rezortu obrany	10
1.5.1 Péče poskytovaná válečným veteránům	10
1.5.2 Dotace a dotační programy Ministerstva obrany	11
1.5.3 Pomoc ze strany státu (mimo rezort obrany)	12
1.6 Vnímání válečných veteránů veřejností.....	13
1.7 Dílčí závěr analýzy	13
2. HLAVNÍ OBLASTI PÉČE O VÁLEČNÉ VETERÁNY 2017-2021	13
2.1 Kategorie novodobých válečných veteránů, jejich základní charakteristika, potřeby a očekávaný vývoj počtů	14
2.1.1 NVV – voják v činné službě	14
2.1.2 NVV – voják v činné službě před ukončením činné služby.....	14
2.1.3 NVV – voják mimo činnou službu v produktivním věku	15
2.1.4 NVV – voják mimo činnou službu v důchodovém věku	15
2.2 Očekávaný vývoj počtů válečných veteránů.....	15
2.3 Hlavní oblasti péče o válečné veterány.....	16
2.3.1 Oblast sociální	17
2.3.2 Oblast zdravotní a psychologické péče	19
2.3.3 Oblast mediální a propagační	21
2.4 Nový systém péče o válečné veterány	21
2.5 Finanční zabezpečení aktivit ve vztahu k válečným veteránům	22
2.6 Plánovaná opatření	24
2.6.1 Organizační změny, systém spolupráce	24
2.6.2 Opatření v oblasti evidence a statistiky.....	25
2.6.3 Legislativní změny a změny vnitrozoborních předpisů	25
ZÁVĚR	25
Příloha č. 1	27
Vyhodnocení úkolů vyplývajících z Koncepce péče o válečné veterány v letech 2013-2017	

Příloha č. 2	30
Přehled péče poskytované jednotlivým skupinám válečných veteránů	
Příloha č. 3	36
Přehled navrhovaných opatření a jejich plnění	
Příloha č. 4	39
Přehled základních právních předpisů, vnitřních předpisů a norem v oblasti péče o válečné veterány	

ÚVOD

Koncepce péče o válečné veterány pro období let 2017-2021 (dále jen „Koncepce“) navazuje na Koncepci péče o válečné veterány v letech 2013-2017. Koncepce si klade za cíl zachovat stávající systém péče pro druhoválečné veterány, přizpůsobit jej potřebám novodobých válečných veteránů v seniorském věku a rozvinout na systém péče reagující na potřeby novodobých válečných veteránů a nastalé změny (dále jen „nový systém péče“). Současně koncepce definuje základní princip jako východisko pro budoucí opatření. Přitom rozvíjí realizovaná opatření z předchozích let. Oblast péče o válečné veterány přitom chápe jako otázku celospolečenského významu a přirozenou a samozřejmou formu ocenění mužů a žen, kteří na sebe v určité etapě života vzali dobrovolně odpovědnost bránit vlast i s nasazením vlastního života a zdraví.

V roce 2015 jsme si připomněli 70 let, které uběhly od ukončení druhé světové války, dosud nejničivějšího válečného konfliktu v novodobých lidských dějinách. V době těchto oslav žilo ještě tisíc tzv. **druhoválečných veteránů**. Nyní, o pouhý rok později, již jejich počet klesl pod 700. Pomalu se tak blížíme ke zlomovému okamžiku, kdy se rozloučíme s posledními veterány druhé světové války. Vedle tohoto nezvratného faktu je třeba zdůraznit skutečnost, že v České republice již nyní máme přes 13 000 **novodobých válečných veteránů**.

Rok 2016 je tak pro rezort Ministerstva obrany i z hlediska péče o válečné veterány rokem přelomovým. Účinnosti nabyla řada zákonů¹, které kromě jiného zvyšují atraktivitu profese vojáka z povolání a vytvářejí motivační předpoklady pro vyšší zájem uchazečů o vojenskou kariéru. Zvýšený zájem o kariéru vojáka z povolání povede k navýšení počtu vojáků z povolání, a tudíž i ke zvýšení uvedeného počtu novodobých válečných veteránů – adresátů péče.

Na uvedené skutečnosti je třeba zareagovat zaměřením pozornosti na tuto skupinu osob a navrhnout taková opatření, která vyústí ve změnu stávajícího systému péče o válečné veterány. Nepůjde přitom o pouhý mechanický přechod zdravotní a sociální péče na generačně mladší válečné veterány, ale o vytvoření nového systému péče, jenž je zapotřebí uvést do života cílenými a pečlivě promyšlenými opatřeními, z nichž některá vycházejí ze stávajícího znění zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 221/1999 Sb.“), a pro některá bude nutno právní rámec teprve vytvořit. Mnoho z těchto opatření je sice zmiňováno pouze ve vztahu k válečným veteránům, ovšem budou bezpochyby vnímána pozitivně ze strany vojáků všeobecně. Na rozdíl od stávajícího systému, jenž byl z velké části věnován druhoválečným veteránům, tedy skupině, jež je veskrze homogenní, jak pokud jde o její věkové složení, tak i potřeby, bude péče o novodobé válečné veterány vyžadovat daleko širší a specifitější přístup. Do kategorie novodobých válečných veteránů totiž náleží jak lidé, jejichž věk se blíží veteránům druhoválečným (například účastníci války v Perském zálivu v letech 1990-1991), tak i muži a ženy, kterým je jen něco málo přes dvacet let.

Je zřejmé, že skupina novodobých válečných veteránů zahrnuje současné i bývalé příslušníky ozbrojených sil i dalších složek, jejichž potřeby budou veskrze rozdílné. Zatímco u starších válečných veteránů můžeme předpokládat jako prioritní otázku zajištění zdravotní péče a péče sociální (podobně jako tomu je u druhoválečných veteránů), u ročníků mladších musíme počítat především s potřebou většího důrazu na oblast sociální. Půjde zejména o zajištění rekvalifikací a pomoci při hledání nového zaměstnání, stejně jako vytvoření systému benefitů a dalších výhod,

¹Zákon č. 47/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony; zákon č. 46/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze.

kteře mohou náročnou profesi vojáků – válečných veteránů, odpovídajícím způsobem ocenit. V této souvislosti je nezbytné zaměřit pozornost na udržení pocitu sounáležitosti válečného veterána s ozbrojenými silami a dalšími složkami, případně s jednotkou, ve které působil před ukončením své aktivní služby vojáka z povolání. Je tudíž nepochybné, že v nadcházejícím období, které lze do určité míry považovat za období přechodné, bude prioritně nezbytné provést komplexní analýzu potřeb těchto novodobých válečných veteránů se zaměřením na detekci jejich potenciálních problémů a toto období tak využít k získávání relevantních údajů a informací, na jejichž podkladě budou následně jednotlivá opatření Ministerstva obrany korigována.

Vzhledem k tomu, že vojáky do zahraničních misí nevysílá rezort Ministerstva obrany, ale politická reprezentace České republiky, tedy celá země, má předkládaný materiál ambici být východiskem pro vytvoření základu k vymezení aktivit a činností, jež bude nutno v péči o válečné veterány uskutečňovat, a to nejen z hlediska působnosti Ministerstva obrany, ale též ve spolupráci s ostatními ministerstvy.

1. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Analytická část koncepce představuje základní souhrnný popis současného stavu v oblasti péče o válečné veterány v České republice. Pro srovnání přístupu k dané problematice je text doplněn vybranými příklady péče o válečné veterány v zahraničí. Vlastní příjemci komplexní péče – váleční veteráni v České republice – jsou definováni v právních předpisech, které jsou společně s příslušnými vnitrozoborními normami a opatřeními pro systém péče zásadní, neboť kromě vymezení okruhu osob, jimž se tato péče poskytuje, stanovují její základní rozsah, podmínky a charakter. Text popisuje jednotlivé skupiny a kategorie příjemců péče s tím, že v příloze č. 2 jsou analyzovány jednotlivé nároky. Závěrečná část analýzy se věnuje problematice vnímání válečných veteránů v očích široké veřejnosti, na jehož obecné pozitivní podobě má rezort prvořadý zájem. Důvodem není jen zasloužené a spravedlivé ocenění všech statečných mužů a žen – válečných veteránů, ale i přesvědčení, že vztah občanů České republiky k této bezpochyby výjimečné skupině osob odráží úroveň hodnot a mezilidských vztahů v celé společnosti.

1.1 Vyhodnocení Koncepce péče o válečné veterány v letech 2013-2017

Koncepce péče o válečné veterány v letech 2013-2017 je zaměřena zejména na oblast péče o druhoválečné veterány a novodobé válečné veterány. Vyhodnocení úkolů plynoucích ze stávající koncepce je uvedeno v příloze č. 1. V uplynulých letech došlo ke změně v poměru jednotlivých kategorií válečných veteránů, a tomu je třeba přizpůsobit a nově určit priority v oblasti poskytované péče.

1.2 Příklady hlavních směrů péče o válečné veterány v zahraničí

Péče o válečné veterány představuje jeden ze zásadních úkolů, který řeší rezorty obrany všech zemí, jejichž vojáci se účastnili a účastní válek a působí v místech ozbrojených konfliktů. Jednotlivé státy však mají rozdílné potřeby péče o válečné veterány a výchozí podmínky. Jedná se zejména o finanční a materiální možnosti, úroveň tradic v poskytování péče o válečné veterány, ale i samotné vnímání příslušníků ozbrojených sil a dalších složek v očích společnosti. To znemožňuje automatické převzetí jednoho modelu péče o válečné veterány jako obecně platného

a bez výhrad fungujícího systému. Při stanovení výsledné podoby péče o válečné veterány v České republice je nezbytné respektovat národní podmínky, avšak zároveň je zapotřebí sledovat vývojové směry péče o válečné veterány v zahraničí. Některé z nich lze totiž v domácím prostředí využít jako inspiraci k vybudování a zkvalitnění stávajícího systému péče. Dále jsou jako příklad zmíněny některé státy, které mají vytvořeny propracované systémy péče o válečné veterány.

Podrobně vypracovaný, široce koncipovaný a statisticky dobře hodnotitelný systém péče o válečné veterány představuje model Spojených států amerických. Vládní pomoc se soustřeďuje na oblast zdravotnického výzkumu, zdravotnické podpory a sociální podpory včetně rekvalifikace a reintegrace vojáků. V roce bojového nasazení jsou sloužící vojáci zčásti nebo zcela osvobozeni od daní. Podporu ze strany státu výrazně doplňují aktivity velkého množství soukromých charitativních spolků posilujících vysokou prestiž americké armády u veřejnosti a známý americký patriotismus.²

Pokud jde o péči o zraněné či jinak zdravotně postižené válečné veterány, je možné nalézt zdroj poučení například v Polsku, které v dané oblasti poslední dobou učinilo mnoho změn. Tamní systém je jasně definovaný a transparentní. Váleční veteráni i jejich blízcí přesně vědí, jaký postup bude následovat v případě zranění nebo jiného zdravotního postižení. Z pohledu polského ministerstva obrany je tento systém výhodný i pro plánování a nastavení standardního administrativního procesu, který není založen na okamžité politické nebo ekonomické situaci a zajišťuje tak transparentní a spravedlivý přístup ke všem válečným veteránům. Zde je však nutno mít na paměti rozdílnou úroveň zdravotnictví v porovnání s Českou republikou.

Rakouský systém podpory válečných veteránů je založen na předem zveřejněných principech a zásadách, které umožňují každému vojákovu naplánovat si svou budoucnost a převzít za ni zodpovědnost. Účastníci misí jsou již od počátku seznámeni se všemi možnostmi, které budou mít k dispozici na doplnění svého vzdělání a následné úspěšné zapojení na pracovním trhu, apod. Tento systém umožňuje odpovídající individuální pokrytí potřeb válečných veteránů, podporuje jejich aktivitu a samostatnost a rovněž eliminuje potřebu specifického řešení podpory při uplatnění na trhu práce pro tuto cílovou skupinu.

Obecně lze říci, že se Česká republika v péči o válečné veterány nejvíce inspiruje i nadále bude inspirovat modelem aplikovaným ve „starých“ členských zemích NATO, tedy s důrazem na zajištění komplexní péče zaměřené především na poskytování zdravotní a sociální péče pro válečné veterány všech věkových kategorií a pestrá nabídka doplňujících benefitů. V této souvislosti lze zmínit například systém uplatňovaný v Nizozemí či Belgii, kde je mimořádná pozornost věnována nejen resocializaci válečných veteránů, zdravotní a komunitní péči o ně, ale i rozsáhlé pozitivní medializaci. Váleční veteráni jsou navíc zapojováni do vzdělávacích programů pro výchovu dětí a mládeže, pod heslem „budování mostů mezi válečnými veterány a civilní veřejností“. Velký důraz je v obou těchto zemích kladen na podporu veteránských organizací i civilních projektů realizovaných ve prospěch válečných veteránů. Základním mottem veškerého snažení je heslo „žádný válečný veterán, který sloužil své zemi, se nikdy nesmí ocitnout bez pomoci“.

Na základě porovnání výše uvedených vybraných příkladů je zřejmé, že péče o válečné veterány je v zahraničí vždy postavena na zvoleném základním principu, který je určující pro vymezení systému a jako neměnný trvá po celou dobu jeho existence. Vlastní systémy péče jsou nastaveny jako maximálně pružné, aby mohly reagovat podle aktuálních potřeb, a jsou průběžně vyhodnocovány a aktualizovány.

² SVOBODA, Martin: Úloha vojenské zdravotnické služby v oblasti zdravotní a sociální péče o válečné veterány. Závěrečná práce v Kurzu generálního štábu. Univerzita obrany. Brno 2016, s. 78.

1.3 Právní rámec klasifikující válečné veterány v České republice

Pro systém péče o válečné veterány v České republice je zásadní právní rámec, jenž vymezuje okruh osob, jimž je tato péče poskytována.³ V této souvislosti je třeba zmínit, že zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 170/2002 Sb.“), rozlišuje několik kategorií válečných veteránů, z nichž každá má určitá specifika a přísluší jí různé benefity či nároky. Zákon č. 170/2002 Sb. rozlišuje válečné veterány z druhé světové války a válečné veterány účastníky zahraničních misí (ty dále rozčleňuje na příslušníky ve služebním poměru a tzv. osoby civilní). Vedle toho existuje od roku 2011 i skupina osob, jíž náleží postavení válečného veterána na podkladě zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 262/2011 Sb.“). Pro účely Koncepce je dále užíváno rozčlenění na tyto skupiny válečných veteránů:

1) druhováleční veteráni, tj. účastníci národního boje za osvobození v letech druhé světové války

Jde o držitele osvědčení dle § 1 odst. 1 bod 1 písm. a) – f) zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození (dále jen „zákon č. 255/1946 Sb.“), tj. příslušníky čs. armády v zahraničí či spojenecké armády, čs. partyzány, účastníky domácího či zahraničního odbojového hnutí, příslušníky 1. čs. armády na Slovensku a zraněné účastníky povstání v květnu 1945.

2) novodobí váleční veteráni, tj. účastníci zahraničních misí

Do této skupiny osob náleží ti státní občané České republiky, kteří v misích zahájených v období od roku 1945 **do 31. 5. 2014** nepřetržitě alespoň po dobu 30 kalendářních dnů jako příslušníci ozbrojených sil nebo policie konali službu v místě ozbrojeného konfliktu nebo službu v mírových operacích podle rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem.

Ve vztahu k zahraničním operacím zahájeným **po 1. 6. 2014 platí odlišná pravidla**, neboť přijetím zákona č. 88/2014 Sb.,⁴ jímž byl novelizován zákon č. 170/2002 Sb., (dále jen „zákon č. 88/2014 Sb.“), došlo ke zpřísnění podmínek pro získání statusu válečného veterána. Tento zákon byl přijat ve snaze reflektovat skutečnost, že ozbrojené síly jsou v plném rozsahu profesionalizovány a dochází k pravidelné rotaci jejich příslušníků vysílaných do vojenských operací, či jiných zahraničních misí.

Pro mise zahájené počínaje 1. 6. 2014 platí, že válečný veterán je státní občan České republiky, který po 8. květnu 1945 jako voják v činné službě, příslušník armády, která byla v rozhodné době považována za armádu spojeneckou, nebo příslušník armády státu, jehož je Česká republika právním nástupcem, anebo jako příslušník bezpečnostního sboru konal službu:

a. nepřetržitě alespoň po dobu 90 kalendářních dnů v zahraniční misi v místě ozbrojeného konfliktu, nebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací,

b. v souhrnu nejméně po dobu 360 kalendářních dnů v jiných zahraničních misích než je uvedeno pod písmenem a), které se uskutečnily na základě rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem; nejkratší započitatelná doba podle tohoto ustanovení však činí nejméně 90 dnů nepřetržitěho výkonu služby, nebo

c. jednotlivě v zahraničních misích po dobu kratší než dobu podle písmene a) nebo b), kdy však celková doba služby po vzájemném sečtení činí alespoň 360 kalendářních dnů; doba výkonu služby v místě ozbrojeného konfliktu nebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací

³Širší právní rozbor přesahuje rámec této Koncepce a výčet zákonů a předpisů, které s danou problematikou souvisí, je proto pro orientaci uveden v příloze č. 4.

⁴Zákon č. 88/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů.

kratší než doba uvedená pod písmenem a) se v tomto případě do celkové doby služby započítává čtyřnásobně, pokud po tomto přepočtu dosáhne nejméně 90 dnů.

Přijetím zákona č. 88/2014 Sb. došlo k další významné změně, a to k rozšíření okruhu oprávněných osob a novodobých válečných veteránů (dále též „NVV“) i o skupinu **tzv. osob civilních**. Je tak reflektována skutečnost, že do zahraničních misí již začali být vysíláni též erudovaní odborníci – civilisté. Status válečného veterána tak náleží i tomu státnímu občanu České republiky, který jako zaměstnanec ústředního orgánu státní správy, bezpečnostního sboru nebo ozbrojených sil plnil úkoly v místě ozbrojeného konfliktu, anebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací nebo v jiné zahraniční misi, a to po dobu stanovenou výše pod písm. a), b) nebo c). Status válečného veterána však těmto civilním zaměstnancům může vzniknout pouze v návaznosti na mise, které se uskutečnily po 1. 6. 2014.

Skupinu novodobých válečných veteránů můžeme dále členit v závislosti na rozsahu jim poskytovaných benefitů a podle právních předpisů, na jejichž podkladě jim mohou být výhody poskytovány. Rozlišujeme tak

NVV – vojáky z povolání v činné službě,

NVV – mimo činnou službu,

NVV – poživatele dávek důchodového pojištění.

3) váleční veteráni – účastníci odboje a odporu proti komunismu

Postavení válečného veterána je příznáno i tomu účastníku odboje a odporu proti komunismu, který je státním občanem České republiky a uskutečňoval odboj a odpor proti komunismu některou z forem definovaných v § 3 odst. 1 zákona č. 262/2011 Sb. Touto formou odboje a odporu se rozumí ozbrojený, nebo jiný srovnatelný boj vedený proti komunistickému režimu v Československu, provádění sabotáží, spolupráce se zahraniční zpravodajskou službou demokratického státu, převaděčství nebo překračování státních hranic za účelem účasti v odboji a odporu proti komunismu (agenti-chodci). Za formu odboje a odporu proti komunismu se rovněž považují s tím srovnatelné jiné statečné činy nebo statečné veřejné postoje na podporu ozbrojených akcí směřovaných proti komunistickému režimu v Československu.

V návaznosti na předpokládané změny systému péče o válečné veterány je nezbytně nutné, aby budoucí záměry byly vždy provázeny právní analýzou, která prokáže případnou potřebu legislativních úprav. A to jak právních předpisů v gesci Ministerstva obrany, tak zákonů v gesci jiných rezortů. Velmi citlivé a právně problematické téma bude představovat například snaha o zakotvení práva na přednostní umístování válečných veteránů před ostatními občany v pobytových zařízeních sociálních služeb nebo v jiných zařízeních dlouhodobé péče, kde bude nedostatek míst.

1.4 Počty válečných veteránů v České republice

Vymezení přesného počtu válečných veteránů v České republice je pro analýzu nepochybně důležité bez ohledu na to, že je proměnlivé v čase. Mění se počty kromě úmrtí, ovlivňuje i počet žádostí o vydání osvědčení válečného veterána. Údaje uvedené v tabulkách a grafech popisují stav k 30. září 2016 (pokud není dále uvedeno jinak).

1.4.1 Druhováleční veteráni

Muži a ženy této skupiny válečných veteránů již většinou překročili věk 90 let a vzhledem k tomu nás bohužel přirozeným způsobem opouštějí. Tento trend je patrný v tabulce č. 1, jež přehledně zachycuje počty druhoválečných veteránů v jednotlivých krajích České republiky.⁵ Níže uvedený přehled nám umožňuje predikovat možné využití domovů pro válečné veterány a další pro ně určená lůžka ve vojenských zařízeních. S ohledem na lokality, ve kterých má rezort obrany umístěná zařízení pro válečné veterány a je schopen potřeby druhoválečných veteránů zabezpečit do určité míry vlastními silami (Karlovy Vary, Praha), lze z tabulky vyčíst, kde je nutno se zaměřovat na nabídky „civilních“ poskytovatelů (je třeba zohledňovat fakt, že váleční veteráni chtějí zůstat i nadále v kontaktu se svými blízkými a případná změna bydliště je pro ně velmi stresující).

Tabulka č. 1: Vývoj počtu druhoválečných veteránů v jednotlivých krajích České republiky v průběhu roku 2016

MĚSÍC	1/2016	2/2016	3/2016	4/2016	5/2016	6/2016	7/2016	8/2016	9/2016
KRAJ									
Hlavní město Praha	154	153	150	148	141	139	136	133	133
Jihočeský kraj	20	20	19	18	16	15	14	12	12
Jihomoravský kraj	113	110	107	107	104	104	103	103	102
Karlovarský kraj	21	22	23	23	22	22	21	21	21
Kraj Vysočina	22	21	20	20	20	19	19	19	19
Královéhradecký kraj	26	25	25	25	25	25	25	25	25
Liberecký kraj	24	24	24	24	24	23	23	23	22
Moravskoslezský kraj	78	76	76	76	75	75	75	74	74
Olomoucký kraj	72	70	69	68	65	63	63	62	62
Pardubický kraj	55	55	54	52	51	50	49	49	49
Plzeňský kraj	22	22	22	22	21	20	20	20	20
Středočeský kraj	50	49	47	47	46	45	45	45	45
Ústecký kraj	64	64	62	59	59	59	57	56	56
Zlínský kraj	54	54	53	51	51	50	49	49	49
CELKEM	775	765	751	740	720	709	699	691	689

1.4.2 Novodobí váleční veteráni

Novodobí váleční veteráni jsou co do věku výrazně nehomogenní skupinou čítající k 30. září 2016 celkem 13 132 osob ve věku 20 až 75 let a více (viz tabulka č. 2). Počet potenciálně oprávněných žadatelů o vydání osvědčení válečného veterána se však podle odhadů pohybuje kolem 17 000 osob (ne všichni účastníci zahraničních misí si totiž zažádali o jeho vydání).

Tabulka č. 2: Počet novodobých válečných veteránů podle věkových skupin

Věkové rozmezí	Počet osob
20 – 25 let	53
26 – 30 let	574
31 – 35 let	2 275
36 – 40 let	3 308
41 – 45 let	2 878
46 – 50 let	1 828
51 – 55 let	1 086
56 – 60 let	570
61 – 65 let	359
66 – 70 let	115

⁵Tabulka obsahuje údaje Československé obce legionářské (dále jen „ČsOL“) zachycující stav k 10. září 2016.

71 – 75 let	51
více než 75 let	35
CELKEM	13 132

Tabulka č. 3: Podíl mužů a žen – novodobých válečných veteránů

Muži	12 303
Ženy	829
CELKEM	13 132

1.4.3 Váleční veteráni – účastníci odboje a odporu proti komunismu

Skupina stávajících držitelů osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu čítá nyní přibližně 1 000 osob ve věku mezi 45 až 95 lety. Status válečného veterána byl však přiznán pouze necelé stovce z nich. Tyto osoby jsou ve věku v zásadě srovnatelném s věkem druhoválečných veteránů. Jejich počty zachycuje tabulka č. 4.

Tabulka č. 4: Počet účastníků odboje a odporu proti komunismu se statutem válečného veterána v letech 2012-2016 (tabulka zobrazuje celkový počet těchto osob v daném období, nikoliv jejich nárůst)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016
CELKEM	30	55	69	82	86

1.5 Popis stávajícího systému péče o válečné veterány ze strany rezortu obrany

Odbor pro válečné veterány (dále jen „OVV“) vykonává státní správu v oblasti péče o válečné veterány, vojenské důchodce, válečné hroby a spolupracuje se spolky a obecně prospěšnými společnostmi, a je podle RMO č. 92/2015 Věstníku *Organizační řád Ministerstva obrany* organizačním prvkem sekce právní Ministerstva obrany. Do současného systému péče o válečné veterány dále vstupují další útvary a složky Ministerstva obrany, a to zejména Generální štáb Armády České republiky (dále jen „AČR“), sekce státního tajemníka Ministerstva obrany (dále jen „SST MO“) a sekce průmyslové spolupráce a řízení organizací Ministerstva obrany (dále jen „SPSŘO MO“) resp. její odbor řízení organizací (dále jen „OŘO“), který odpovídá za realizaci procesních postupů při poskytování dotací státním příspěvkovým organizacím.

Stávající systém péče o válečné veterány, který byl vymezen dosavadní koncepcí, je orientován na zajištění zdravotnické a sociální pomoci a je tak vhodně koncipován především s ohledem na potřeby druhoválečných veteránů, kteří představují homogenní skupinu osob ve vysokém věku s prakticky shodnými potřebami péče, zejména v oblasti zdravotnické. Do takto nastaveného systému péče o druhoválečné veterány se přijetím zákona o účastnících odboje a odporu proti komunismu začlenili i ti účastníci třetího odboje, jimž byl přiznán status válečného veterána.

1.5.1 Péče poskytovaná válečným veteránům

Novodobým válečným veteránům v činné službě náleží stejně jako všem ostatním vojákům z povolání péče definovaná zákonem č. 221/1999 Sb.⁶ Novodobým válečným veteránům mimo činnou službu jsou např. ve vojenských zařízeních poskytovány rekreační pobyty s ozdravným

⁶ Detailní informace o poskytované péči (podle jednotlivých kategorií válečných veteránů) jsou obsaženy v příloze č. 2.

programem, dvouleté preventivní prohlídky ve vojenských zařízeních a zdravotní péče ve vojenských zdravotnických zařízeních formou ambulantní péče, specializované ambulantní péče a lůžkové péče. Novodobí váleční veteráni v důchodovém věku mohou čerpat podobné výhody jako druhováleční veteráni a váleční veteráni – účastníci odboje a odporu proti komunismu.

Těžištěm péče o druhoválečné veterány je vzhledem k jejich vysokému věku a zdravotnímu stavu léčebná péče poskytovaná v léčebně dlouhodobě nemocných [Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha (dále jen „ÚVN-VoFN Praha“), Vojenská nemocnice Olomouc (dále jen „VN Olomouc“)] a sociální služby (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc). Pro soběstačné veterány je zajištěno umístění v Domově péče o válečné veterány (ÚVN-VoFN Praha, VLRZ Karlovy Vary), který Ministerstvo obrany zřídilo a na jehož provoz přispívá. Pacientům s chronickým duševním onemocněním, Alzheimerovou chorobou a různými typy demencí je určen Domov se zvláštním režimem (ÚVN-VoFN Praha). Kapacity těchto pracovišť jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Mezi další benefity, které Ministerstvo obrany může poskytovat, patří finanční podpora na lázeňskou léčebně rehabilitační péči a rekreační pobyt, příspěvek na stravování v rezortních stravovacích zařízeních, bezplatný pronájem prostor pro akce spolků sdružujících převážně válečné veterány a pomoc se zabezpečením pietních akcí včetně organizace Dne válečných veteránů.

Všem válečným veteránům bez rozdílu je k dispozici psychologická a duchovní služba, která může být poskytnuta i jejich rodinným příslušníkům.

Jistou formu morálního ocenění válečných veteránů představuje rovněž udílení rezortních vyznamenání a pamětních medailí a u bývalých vojáků i jmenování do vyšší vojenské hodnosti.

Tabulka č. 5: Kapacity vybraných pracovišť vojenského zdravotnictví určené pro válečné veterány (stav 2016)

	LDN	DPVV	DSZ	Stacionář ⁷	SZL	Celkem ⁸
ÚVN-VoFN Praha	26	9	30	0	10	75
VN Brno	0	0	0	10	0	10
VN Olomouc	17	0	0	0	10	27
VLRZ Karlovy Vary	0	28	0	0	0	28
Celkem	43	37	30	10	20	140

1.5.2 Dotace a dotační programy Ministerstva obrany

V souladu se Zásadami vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím (dále jen „NNO“) ústředními orgány státní správy poskytuje Ministerstvo obrany NNO neinvestiční státní účelové dotace z dotačního programu „Péče o válečné veterány“.⁹ Cílem tohoto programu je zprostředkování pomoci válečným veteránům při plnohodnotném zapojení do společenského života zejména v jejich přirozeném prostředí a zabránění jejich sociálnímu vyloučení, a to s kvalifikovaným přihlédnutím k jejich fyzickým a psychickým schopnostem a možnostem. Program se realizuje prostřednictvím projektů NNO, které zabezpečují za pomoci tzv. terénních pracovníků osobní a telefonický styk s válečnými veterány, zprostředkování informovanosti válečných veteránů o činnosti Ministerstva obrany, ozbrojených sil a dalších složek a NNO, poskytování poradenství válečným veteránům

⁷ V současnosti je tento stacionář určený přednostně pro válečné veterány dle sdělení ředitele VN Brno většinou naplněn civilní klientelou.

⁸ LDN (léčebna dlouhodobě nemocných), DPVV (domov péče o válečné veterány), DSZ (domov se zvláštním režimem), SZL (sociálně zdravotní lůžka).

⁹ Cílovou skupinu v tomto dotačním programu představují účastníci národního boje za osvobození dle § 1 odst. 1 bodu 1 písm. a) – f) zákona č. 255/1946 Sb., váleční veteráni dle zákona č. 170/2002 Sb. a váleční veteráni – účastníci odboje a odporu proti komunismu dle zákona č. 262/2011 Sb.

a zprostředkování služeb sociální prevence. Současně dochází k vyhodnocení získaných informací a zajištění zpětné vazby pro poskytovatele dotace.¹⁰

Ministerstvo obrany dále poskytuje investiční a neinvestiční dotace vojenským nemocnicím a Ústavu leteckého zdravotnictví Praha (dále jen „ÚLZ Praha“) na krytí nebo částečné krytí, nákladů vyplývajících ze zajišťování a poskytování především zdravotních a sociálních služeb jinak nehrazených z veřejných prostředků a určených výhradně válečným veteránům. Kromě toho vojenské nemocnice zajišťují pro válečné veterány řadu dalších služeb,¹¹ ať již souvisejících s jejich pobytem ve zdravotnickém zařízení nebo umožňujícím nadstandardní zajištění potřebné péče, a také pro ně pořádají řadu kulturních, společenských či vzpomínkových akcí.

1.5.3 Pomoc ze strany státu (mimo rezort obrany)

V souvislosti s uvedenou klasifikací válečných veteránů a nad její rámec je třeba na doplnění uvést, že zákon č. 170/2002 Sb. specifikuje nároky a benefity, jež lze poskytovat občanům České republiky výhradně z titulu statusu válečného veterána, ale vedle toho existují i další dávky a zvýhodnění (příplatky k důchodu, pečovatelská služba bez úhrady atd.), které lze považovat za součást péče o válečné veterány, avšak které jsou zakotveny v dalších – obecných – právních předpisech [např. v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 108/2006 Sb.“)]. Nejde sice o nároky, které by byly přímo odvozeny od postavení válečného veterána, avšak jsou vzájemně provázané a vyplývají ze specifčnosti té které skupiny osob. Například všichni druhováleční veteráni jsou držiteli osvědčení dle zákona č. 255/1946 Sb., přičemž právě od něj se odvíjí poskytování celé řady služeb a nároků.

Dále je třeba zmínit, že ve vztahu k druhoválečným veteránům byla v minulosti přijata celá řada právních předpisů, na jejichž podkladě náleželo či náleží těmto osobám jako výraz ocenění jejich statečnosti a hrdinství finanční odškodnění v podobě jednorázové peněžní částky a opakujícího se příplatku a zvláštního příspěvku vypláceného spolu s důchodem. Nárok na různé příplatky k důchodu měla a má též většina válečných veteránů – účastníků odboje a odporu proti komunismu, kterým byla v minulosti rovněž přiznána jednorázová peněžní částka a celá řada finančních náhrad. Ze strany státu je v oblasti péče o válečné veterány podstatný nárok druhoválečných veteránů a válečných veteránů – účastníků odboje a odporu proti komunismu, kteří podléhali soudní rehabilitaci dle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, na poskytování pečovatelské služby zcela bez úhrady. Poskytování pečovatelské služby bez úhrady náleží i pozůstalým manželkám (manželům) po těchto osobách starším 70 let.¹²

¹⁰ Poskytování individuální péče a podpory cílové skupině osob je v tomto dotačním programu realizováno týmem terénních pracovníků, které v tomto roce na základě výsledků výběrového řízení zajišťuje ČsOL. Terénní pracovníci, většinou bývalí příslušníci ozbrojených sil a dalších složek s organizačními zkušenostmi, jsou k dispozici ve všech krajích České republiky, spolupracují s orgány sociální péče a s orgány místní samosprávy a státní správy. Při jednání s válečnými veterány jsou zjišťovány potřeby jednotlivých válečných veteránů, které jsou následně předávány k vyřízení místním samosprávným orgánům, Ministerstvu obrany, Krajským vojenským velitelstvím a orgánům sociální péče.

¹¹ Vojenská nemocnice Olomouc například pro válečné veterány soustředí několik náročných lékařských vyšetření, která by jinak zabrala několik dní, do jediného dne a ve své lékárně poskytuje válečným veteránům slevu na volně prodejné zboží.

¹² Pečovatelská služba (terénní nebo ambulanti) se s výjimkou nákladů za stravu poskytnutou v rámci základní činnosti uvedené v § 40 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb. poskytuje válečnému veteránovi na podkladě § 75 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. zcela bez úhrady. Je však třeba zmínit, že náklady na poskytovanou pečovatelskou službu jdou k tíži dotyčného poskytovatele.

1.6 Vnímání válečných veteránů veřejností

Pojem válečný veterán je u většiny veřejnosti dlouhodobě spojen s představou mužů a žen, kteří na frontách druhé světové války bojovali proti nacismu za obnovení svobody a nezávislosti Československa. K prokázané odvaze a hrdinství druhoválečných veteránů projevuje společnost všeobecné uznání a úctu (jejich osudy jsou např. součástí školní výuky), avšak skupině novodobých válečných veteránů se zatím v širším měřítku tolik pozitivní pozornosti nedostává, a to přestože i oni dobrovolně odjíždějí do míst ozbrojených konfliktů, kde bojují a také umírají.

Různorodost společenských názorů na působení novodobých válečných veteránů se zatím nepodařilo systematicky obsáhnout a detailněji klasifikovat, jelikož zatím neexistuje průzkum, který by statisticky ilustroval aktuální stav. Provedení adekvátního průzkumu na toto téma může představovat jeden z prvních kroků ke změně, neboť může pomoci odhalit příčinu případných negativních postojů a učinit rozhodné kroky k jejich nápravě a tím i ke změně vnímání novodobých válečných veteránů v očích naší společnosti. Pozitivním povzbuzením může být fakt, že AČR zaujímá v průzkumech veřejného mínění jedno z čelních míst důvěry ve státní instituce, přestože tato důvěra v ozbrojené složky byla, na rozdíl od západních zemí, v období před rokem 1989 zásadně narušena.

1.7 Dílčí závěr analýzy

Z provedené analýzy vyplývá jednoznačný závěr, že vedle dosavadní kvalitně zabezpečené péče o druhoválečné veterány bude postupem času narůstat potřeba zajistit péči zejména o novodobé válečné veterány, kteří již nyní představují nejpočetnější skupinu válečných veteránů, kterou Ministerstvo obrany zabezpečuje. Naproti tomu počty druhoválečných veteránů a těch, jimž byl přiznán status válečného veterána na základě zákona č. 262/2011 Sb., se v posledních letech rychle snižují. Stávající systém péče o válečné veterány je přitom dosud orientován především na péči o veterány druhoválečné. Do budoucna je proto třeba upravit současný systém péče, v němž bude nejen zachován a dále rozvíjen stávající velice dobrý systém péče o válečné veterány v seniorském věku, ale v němž budou zohledněny potřeby novodobých válečných veteránů (v tomto směru nabídne výrazně širší a komplexnější přístup). Nastavení systému pak musí být (stejně jako tomu je v zahraničí) založeno na zvoleném základním a neměnném principu. Tento princip vychází z premisy, že prvořadě nese odpovědnost za sebe sama jednotlivec a stát má roli pouze podpůrnou.

2. HLAVNÍ OBLASTI PÉČE O VÁLEČNÉ VETERÁNY 2017-2021

Předkládaná Koncepce péče o válečné veterány v letech 2017-2021 nahrazuje stávající koncepci na období do roku 2017 a v rámci řešené problematiky vnímá kontext zhoršující se bezpečnostní situace ve světě. V neposlední řadě je i reakcí na změnu branné legislativy, jež mimo jiné stanovuje motivační nástroje, v jejichž důsledku dojde k navýšení počtu vojáků z povolání, kteří se budou podílet na plnění mezinárodních závazků České republiky, což logicky vyústí v navýšení počtu válečných veteránů a tím i následných příjemců péče. Z provedené analýzy stávajícího stavu plyne jednoznačný závěr, že v nadcházejícím období bude nutné se zaměřit na vytvoření nového systému péče o válečné veterány, který zachová a dále rozvine stávající systém péče o druhoválečné veterány, resp. o válečné veterány – účastníky odboje a odporu proti komunismu (jejichž éra se bohužel pomalu uzavírá) a doplní jej nově nastaveným, resp. potřebám novodobých válečných veteránů uzpůsobeným systémem péče o tuto nejpočetnější skupinu válečných veteránů. Základním

a neměnným principem určujícím pro nastavení systému péče o válečné veterány byl, vzhledem k historickým a společenským souvislostem, zvolen princip respektující osobnost jedince – válečného veterána – a jeho plnou odpovědnost za sebe sama, přičemž role státu je chápána jako pomocná a podpůrná.

2.1 Kategorie novodobých válečných veteránů, jejich základní charakteristika, potřeby a očekávaný vývoj počtů

Pro další rozvoj systému péče o válečné veterány je pro potřeby této Koncepce nutné v rámci kariéry novodobých válečných veteránů rozlišit čtyři kategorie:

1. NVV v činné službě;
2. NVV v činné službě před ukončením činné služby;
3. NVV mimo činnou službu v produktivním věku;
4. NVV mimo činnou službu v důchodovém věku.

2.1.1 NVV – voják v činné službě

Jde o příslušníky ozbrojených sil a dalších složek, kteří již ve služebním poměru vojáka z povolání působí po určitou dobu a péče o ně je plně zajištěna jak po stránce zdravotní, sociální a benefiční, tak i po stránce psychologické (vč. duchovní služby). Vymezení jejich jednotlivých nároků a podpory ze strany státu je obsaženo v zákoně č. 221/1999 Sb. Zde je určující, že se jedná o vojáka v činné službě a nikoliv to, že se jedná o válečného veterána.

Tito váleční veteráni totiž nejsou nijak zvýhodněni oproti jiným vojákům v činné službě, kteří se zahraniční mise nezúčastnili. Je žádoucí brát tuto skutečnost na zřetel do budoucna (např. poskytnout pomoc při hledání jiného místa služby, nabídnout přednostně absolvování odborného kurzu, rekvalifikaci nebo podporu v dalším vzdělávání, atd.).

2.1.2 NVV – voják v činné službě před ukončením činné služby

Jde o příslušníky ozbrojených sil a dalších složek, kteří se sice stále nacházejí v režimu zákona č. 221/1999 Sb., ale po určité době strávené ve služebním poměru vojáka z povolání odcházejí do civilního života, resp. se připravují na tento odchod. Pro novodobé válečné veterány představuje tento moment (i v závislosti na délce vojenské služby) jedno z nejtěžších životních období. Musí se připravit na změnu dosavadních zvyklostí a schopností. Jde bezesporu o naprosto zásadní, přelomovou část života novodobých válečných veteránů. Vše, na co se mohli dosud spolehnout, bude končit a oni se ocitnou ve zcela nových situacích, na které nejsou připraveni.¹³ Určitou komplikací pro uplatnění válečného veterána v civilním životě a civilních profesích může být i sám fakt, že jde o bývalého vojáka z povolání. V tomto ohledu v části společnosti stále přetrvává rezervovaný přístup. V důsledku nedostatečné připravenosti na civilní život jim hrozí nezvládnutí životních překážek, krizových situací a v konečném důsledku rozpad rodin, sociální vyloučení a další sociálně nežádoucí jevy.

Prvořadou potřebou je pro tuto kategorii novodobých válečných veteránů včasná a důkladná příprava na odchod ze služby a příprava na život v civilní společnosti, zejména detailní informovanost o tomto procesu, poskytnutí rekvalifikace, podpora v dalším vzdělávání a odborná

¹³ K výše uvedenému je zapotřebí dodat, že mnozí novodobí váleční veteráni, kteří rezort obrany opouštějí, již nejsou příjemci výsluhového příspěvku (nebo jen velice nízkého) a v případě neuplatnění na trhu práce, jsou bezprostředně existenčně ohroženi.

příprava na získání civilního zaměstnání. Tyto aktivity jsou sice v zákoně č. 221/1999 Sb. zahrnuty, ale je třeba ze strany rezortu obrany uchopit proaktivněji a vyčlenit na jejich dostatečnou realizaci více finančních prostředků.

2.1.3 NVV – voják mimo činnou službu v produktivním věku

Jedná se o bývalé příslušníky ozbrojených sil a dalších složek, kteří po určité době strávené ve služebním poměru vojáka z povolání odešli mimo rezort obrany. Zdravotní stav je na rozdíl od novodobých válečných veteránů v činné službě již otázkou ležící zcela v jejich rukou a v jejich plné odpovědnosti (k dispozici však mají možnost komplexní zdravotní péče ve vojenských zařízeních). Mají za sebou více či méně úspěšné budování jejich nového společenského postavení, navazování nových kontaktů (zvláště např. po přestěhování ze stávajícího posádkového města). Měli by si být plně vědomi zodpovědnosti za vlastní život.

V této fázi je, v případě jejich zájmu, nanejvýš vhodné být ze strany rezortu novodobým válečným veteránům v případě řešení vzniklých problémů pomocí a oporou. Proto je žádoucí pořídat ve spolupráci s mateřským útvarem společná setkání bývalých příslušníků útvaru, kde přirozeným způsobem vznikne prostor pro diskusi či sdílení problémů a navržení jejich řešení. Je potřebné podporovat zapojení této kategorie novodobých válečných veteránů do spolkového života v oblasti pomoci novodobým válečným veteránům, což by současně mohlo splňovat i funkci jisté psychologické pomoci (návrat novodobého válečného veterána do vlastní a pro něho známé komunity), zároveň by případná aktivita ve spolku na pomoc válečným veteránům mohla působit pozitivně pro ty novodobé válečné veterány, kteří dosud ve svém životě hledají správný směr, anebo je jejich civilní zaměstnání dokázalo zajistit, ale již ne duševně naplnit.

2.1.4 NVV – voják mimo činnou službu v důchodovém věku

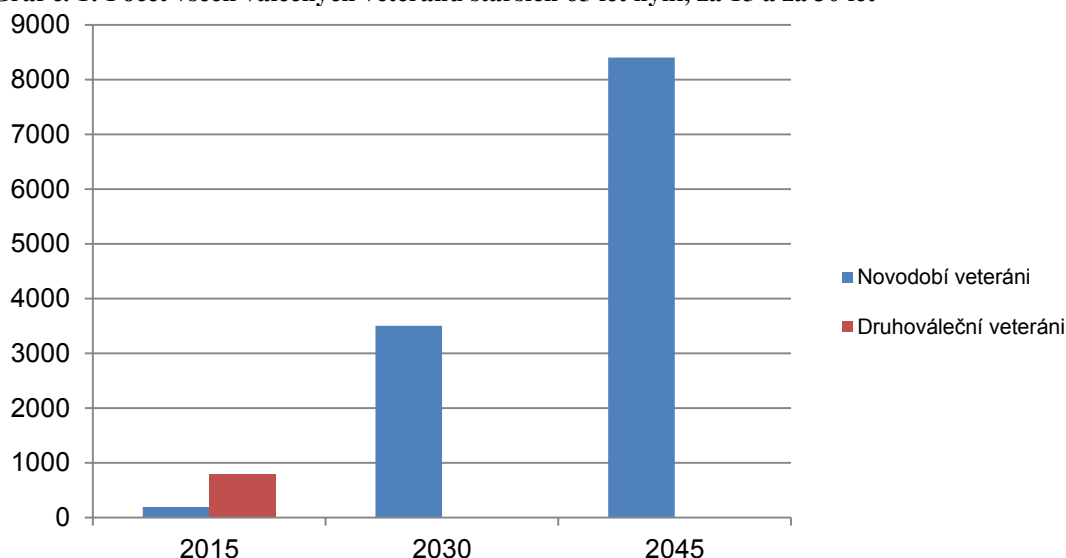
Jedná se o bývalé příslušníky ozbrojených sil a dalších složek, kteří již jsou v důchodovém věku a jsou poživateli dávek důchodového pojištění (bez ohledu na to, kdo je plátcem jejich důchodu). Potřeby a problémy této skupiny novodobých válečných veteránů lze dobře predikovat na základě zkušeností získaných při péči o druhoválečné veterány. Zásadní je pro ně zabezpečení kvalitní zdravotní péče, bydlení a zabránění sociálnímu vyloučení. Po stránce společenské je pro ně vhodné zajistit příležitost k setkávání s dalšími novodobými válečnými veterány, a to jak „tematické“ (např. váleční veteráni, kteří se účastnili stejných misí), tak „mezigenerační“ (např. pořádání besed pro školní mládež a veřejnost). Váleční veteráni by tak měli mít trvale až do vysokého věku (pochopitelně v případě zájmu) možnost být „součástí“ vojenského společenství podle hesla „jednou voják, navždy voják.“

2.2 Očekávaný vývoj počtů válečných veteránů

Z dat, která jsou k dispozici, jasně vyplývá, že se etapa péče o druhoválečné veterány pomalu naplňuje. V této souvislosti je třeba upozornit na skutečnost, že je před námi několik let trvající „přechodné období“, kdy zařízení poskytující dnes péči především druhoválečným veteránům, budou po určité, časově ohraničenou dobu do jisté míry nenaplněna (z pohledu péče o válečné veterány) a bude je tak možné dočasně využívat pro žadatele z okruhu civilních osob, včetně vojenských důchodců. V žádném případě však nesmí dojít k rušení těchto kapacit, neboť budou v blízké budoucnosti v plné míře využity pro péči o novodobé válečné veterány.

Následující graf ilustruje interní prognózu počtu válečných veteránů v seniorském věku v příštích 30 letech.

Graf č. 1: Počet všech válečných veteránů starších 65 let nyní, za 15 a za 30 let

Následující tabulka popisuje rozdělení novodobých válečných veteránů podle jednotlivých krajů a dokumentuje různorodost jejich rozmístění.

Tabulka č. 6: Rozdělení novodobých válečných veteránů podle krajů v České republice (stav k 30. září 2016)

KRAJ	POČET NVV
Hlavní město Praha	764
Jihočeský	1 577
Jihomoravský	1 250
Karlovarský	217
Vysočina	796
Královéhradecký	546
Liberecký	543
Moravskoslezský	1 016
Olomoucký	2 214
Pardubický	1 044
Plzeňský	754
Středočeský	1 096
Ústecký	792
Zlínský	523

2.3 Hlavní oblasti péče o válečné veterány

Nový systém péče bude nastaven tak, aby reagoval na potřeby novodobých válečných veteránů, tak jak vyplývá z výše uvedených charakteristik a potřeb jednotlivých kategorií novodobých válečných veteránů. Důraz bude kladen především na podporu zaměstnanosti, zajištění rekvalifikací a vzdělávání, dále sociální a komunitní péči [například prostřednictvím zřizování komunitních center pro válečné veterány – (dále jen „KCVV“)], systematické rozšiřování benefitních programů určených pro novodobé válečné veterány, zdravotní a psychologickou péči a v neposlední řadě na budování pozitivního obrazu novodobých válečných veteránů ve společnosti. Problém v tuto chvíli představuje neúplná znalost potřeb definovaných samotnými novodobými válečnými veterány, a proto je v současné době nutno vycházet z praktických zkušeností a informací

shromážděných OVV.¹⁴ Hlavní oblasti péče budou směřovány zejména k novodobým válečným veteránům, kteří se chystají na odchod do civilního života a dále k těm, kteří již civilní život žijí a jsou v produktivním věku. Při respektování uvedených charakteristik lze potřebnou péči a podporu válečných veteránů rozdělit do tří hlavních oblastí:

1. Oblast sociální (sociální pobytové služby, podpora zaměstnanosti, rekvalifikace, vzdělávání, komunitní péče, práce s rodinami válečných veteránů, benefiční programy).
2. Oblast zdravotní a psychologické péče.
3. Oblast mediální zahrnující opatření a nástroje sloužící k budování pozitivního obrazu novodobých válečných veteránů ve společnosti.¹⁵

2.3.1 Oblast sociální

2.3.1.1 Podpora zaměstnanosti

Zásadní otázkou v oblasti péče o novodobé válečné veterány je podpora zaměstnanosti. Příjemcem této podpory budou především novodobí váleční veteráni v činné službě před jejím ukončením. Již nyní je zřejmé, že vojenské povolání nebude pro většinu vojáků profesí celoživotní, ale s ohledem na svou náročnost zaměstnáním časově ohraničeným, jemuž se muži a ženy, kteří se pro něj rozhodnou, budou věnovat daleko kratší dobu, než tomu bylo v minulosti. Ozbrojené síly i další složky tak již nyní opouštějí a i nadále budou opouštět váleční veteráni v produktivním věku, pro které bude třeba zajistit řízenou přípravu přechodu do civilního života. Ta bude zahrnovat jak pracovně poradenskou, finanční, právní, tak i psychologickou přípravu, sloužící k doplnění vzdělání a získání dovedností, které významně zvýší uplatnění novodobých válečných veteránů na trhu práce.

Ministerstvo obrany v nadcházejícím období výrazným způsobem rozšíří a upevní spolupráci s dalšími rezorty, především s Ministerstvem práce a sociálních věcí a úřady práce, a zkvalitní vzájemnou informovanost, čímž se zlepší podmínky válečných veteránů při hledání pracovního uplatnění.

Ministerstvo obrany bude nadále rozvíjet a propagovat veřejně přístupnou databázi potenciálních zaměstnavatelů a pracovních příležitostí pro válečné veterány, která na jednom místě soustřeďuje pracovní uplatnění pro novodobé válečné veterány¹⁶. Obdobnou veřejně přístupnou databází bude i ta, v níž budou uvedeny aktuální možnosti zvyšování vzdělání na nejružnější úrovni pro válečné veterány, ať již jde o rekvalifikační kurzy, kurzy jazykové, získání středoškolského či vysokoškolského vzdělání. Ministerstvo obrany bude podporovat i další možnosti zaměstnávání válečných veteránů. Velká pozornost bude i nadále věnována pomoci těm válečným veteránům, kteří utrpěli zranění během výkonu služby anebo prodělali závažné onemocnění, jež jim zabránilo v dalším působení v činné službě. Pro tyto osoby je potřeba vytvořit nástroj, jenž jim pomůže nalézt opětovné pracovní uplatnění, ať již v řadách rezortu nebo v civilním sektoru.

¹⁴ Při stanovení aktuálních potřeb jednotlivých kategorií novodobých válečných veteránů byla využita data a poznatky shromážděné OVV při setkáních s představiteli MO, GŠ AČR, veliteli vojenských útvarů a zařízení, vojenských nemocnic, Univerzity obrany, duchovní služby AČR i novodobými válečnými veterány (jak s těmi, kteří dosud konají činnou službu, tak i těmi, kteří ji již opustili). Důležité informace byly získány i od představitelů spolků, které sdružují novodobé válečné veterány a vyvíjejí činnost v jejich prospěch. Významným zdrojem informací o potřebách novodobých válečných veteránů by měl být také projekt Péče o válečné veterány, který je realizován v rámci dotačního programu Ministerstva obrany. Do tohoto projektu byli novodobí váleční veteráni zahrnuti v letošním roce vůbec poprvé a jeho vyhodnocení bylo provedeno na konci roku 2016.

¹⁵ V této oblasti bude OVV úzce spolupracovat s odborem komunikace SST MO.

¹⁶ Databáze potenciálních zaměstnavatelů a pracovních příležitostí pro válečné veterány je dostupná na webové stránce Ministerstva obrany www.veterani.army.cz.

2.3.1.2 Rekvalifikace

Příjemcem této péče budou zejména novodobí váleční veteráni – vojáci v činné službě před jejím ukončením. Ministerstvo obrany se v následujícím období zaměří na výrazné rozšíření spektra stávajících rekvalifikačních kurzů, především pak těch, které mohou zásadním způsobem využít specifické schopnosti, které váleční veteráni získali v profesi vojáka z povolání, a mohou tak zhodnotit jejich potenciál (např. záchranná zdravotnická služba, řidiči těžké techniky, bezpečnostní služba apod.). Nabídku rekvalifikací přitom bude zapotřebí modifikovat tak, aby co nejlépe reflektovala aktuální požadavky na trhu práce, čehož bude dosaženo úzkou spoluprací s úřady práce při zavedení nezbytné zpětné vazby. Jako mimořádně důležitá se v této souvislosti jeví spolupráce se státními podniky založenými Ministerstvem obrany, které mohou válečným veteránům nabídnout nejen cílenou rekvalifikaci, ale i následné trvalé zaměstnání.¹⁷

2.3.1.3 Vzdělávání

Z povahy péče plyne, že jejími příjemci budou především novodobí váleční veteráni – vojáci v činné službě před jejím ukončením. Z hlediska vzdělávání válečných veteránů a dalších aktivit v jejich prospěch využije Ministerstvo obrany v plné míře stávající kapacity vojenských vzdělávacích institucí především Univerzity obrany v Brně (dále „UO“), Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové a v případě potřeby i civilních vzdělávacích institucí, a to poskytnutím vojenských stipendií či finančních příspěvků na studium. Stávající kapacity UO mohou být využity ke speciálním vzdělávacím kurzům pro válečné veterány, jež budou organizovány ke zvýšení finanční gramotnosti, stejně jako orientaci v sociálně-právní problematice. UO bude také schopna napomoci při analýze populace novodobých válečných veteránů opouštějících ozbrojené síly a další složky, jejich potřeb z hlediska požadavků na trhu práce a může být využita rovněž jako fórum pro dialog v oblasti sociální a komunitní podpory, stejně jako vazby na potenciální zaměstnavatele. V neposlední řadě se jeví jako důležité zapojit studenty UO do šetření na téma potřeb novodobých válečných veteránů, řešení některých projektů péče o novodobé válečné veterány, a to i v rámci diplomových a bakalářských prací (například srovnávací studie věnované péči o válečné veterány v různých evropských zemích). UO bude rovněž sehrávat i roli místa, kde se budou setkávat novodobí váleční veteráni s budoucí generací důstojníků ozbrojených sil.

2.3.1.4 Komunitní péče a práce s rodinami válečných veteránů

Příjemci péče budou především novodobí váleční veteráni – vojáci v činné službě i novodobí váleční veteráni – vojáci mimo činnou službu v produktivním věku. Ministerstvo obrany bude v nadcházejícím období věnovat výraznou pozornost péči o válečné veterány v oblasti sociální a komunitní péče, a to jak u těch, kteří se vrací z nasazení v rámci zahraničních operací, tak i těch, kteří již ozbrojené síly a další složky opouštějí, a kde je žádoucí vynaložit mimořádné úsilí k jejich bezproblémovému zařazení do civilní společnosti. Ve spolupráci s UO budou vytvořeny speciální programy podporující resocializaci válečných veteránů, rozšiřující další možnosti jejich vzdělávání i trávení volného času (Kurz třetího věku, programy pro KCVV apod.).

¹⁷Zajímavou nabídkou je z tohoto pohledu například možnost rekvalifikace (s celostátně platným certifikátem) na řidiče sanitky (záchranaře), s níž přišlo v září 2016 vedení pražské Záchrané služby. V rámci projektu dojde nejen k poskytnutí nezbytné rekvalifikace, ale i následného zaměstnání (včetně ubytování pro mimopražské uchazeče). Intenzivní tříměsíční rekvalifikační kurz bude zájemcům hradit Ministerstvo obrany a zahájen bude od ledna 2017. Projekt by měl v následujících několika letech dát práci přibližně čtyřem až pěti desítkám novodobých válečných veteránů.

Značný důraz bude na všech úrovních kladen na spolupráci s rodinami válečných veteránů. Některé útvary ozbrojených sil již mají vytvořen vlastní systém péče o rodiny svých příslušníků – tzv. komise pro rodinu¹⁸. Ministerstvo obrany podpoří vznik obdobných aktivit i u těch útvarů, kde dosud neexistují, a to v úzké spolupráci s vrchními praporčíky, psychology a duchovní službou AČR.

Mimořádná pozornost bude i nadále věnována rodinám těch válečných veteránů, kteří přišli o život při plnění služebních úkolů, a to ať již v bojovém nasazení v rámci zahraničních misí, následkem těžkého úrazu či vážného onemocnění na území České republiky. Ministerstvo obrany v té souvislosti rozpracuje stávající fungující systém jako nástroj komplexní krizové péče o rodiny raněných a padlých válečných veteránů tak, aby mohlo dojít k nenásilnému začlenění OVV do tohoto procesu poskytované péče a podpory. K tomu vytvoří pracovní pozice odborných pracovníků, kteří se v případě akutního problému spojí s rodinou postiženého válečného veterána a poskytnou jí veškeré informace o možnostech řešení vážné situace, pomohou kontaktovat léčebná zařízení, zajistí psychologickou pomoc, propojí postižené a jejich rodiny s rodinami válečných veteránů, kteří si již obdobnou situací prošli apod. Velice důležité je i nadále pokračovat v organizaci setkávání rodin padlých a zemřelých válečných veteránů s ministrem obrany v rámci tzv. Cesty za světlem.

K podpoře tohoto úsilí bude vypracován metodický materiál vymezující postupy, jak řešit krizové situace (při zranění či úmrtí válečného veterána, při ztrátě zaměstnání apod.). Tím se vytvoří předpoklady k zamezení opakované nutnosti hledání specifického řešení ad hoc.

Vhodným místem pro udržení kontaktu novodobých válečných veteránů (včetně jejich rodinných příslušníků) s Ministerstvem obrany a vojenským prostředím budou KCVV. V případě potřeby mohou plnit funkci kontaktního místa pro pomoc při řešení krizových životních situací těchto osob a jejich rodin. V daném kontextu je zásadní, že novodobí váleční veteráni mimo činnou službu neztratí kontakt s prostředím, které velmi dobře znají, celou vojenskou kariéru se v něm pohybovali a disponují v něm sociálními vazbami. To všechno jsou okolnosti, které mohou spolu s dalšími úkoly, které budou KCVV plnit, velmi dobře zafungovat a napomoci předejít vzniku sociálně nežádoucích jevů.

2.3.1.5 Benefitní programy pro válečné veterány

Ministerstvo obrany bude i v nadcházejícím období v úzké součinnosti s dalšími státními institucemi i soukromými subjekty budovat a nadále rozšiřovat systém benefitů určených pro válečné veterány. Zasadí se rovněž o zlepšení informovanosti válečných veteránů o jednotlivých benefitech a jejich dostupnosti.

2.3.2 Oblast zdravotní a psychologické péče

2.3.2.1 Zdravotní péče

Rozhodující součástí péče o válečné veterány musí být i nadále zdravotní péče, kde je nutno stále zkvalitňovat a rozvíjet stávající systém včetně nezbytné preventivní péče tak, aby jim byl systém kdykoliv schopen poskytnout nejlepší možnou pomoc. Lze totiž předpokládat, že nejmladší ročníky válečných veteránů (pokud neutrpí závažné zranění) nebudou zpočátku žádnou speciální

¹⁸Vedle pravidelného informování rodin a pomoci při řešení každodenních problémů, které se mohou v životě válečných veteránů vyskytnout, jsou rodinní příslušníci padlých kolegů pravidelně zváni na významné akce útvaru (nástup ke dni útvaru, reprezentační plesy a podobně), kde mají statut VIP hostů.

zdravotní péči potřebovat (s výjimkou cílené prevence). To se však může velice rychle změnit po absolvování několika misí, a to zejména u těch příslušníků ozbrojených sil a dalších složek, kteří jsou zařazeni na bojových pozicích, kde dochází k poměrně rychlému opotřebování organismu v důsledku náročné služby.

V několika následujících letech lze v oblasti zdravotní péče očekávat určité přechodové období, které bude vyvoláno výrazným úbytkem druhoválečných veteránů a prozatím relativně malým počtem novodobých válečných veteránů v důchodovém věku. Tato skutečnost však nesmí vést k mylnému závěru, že je možné stávající vybudované a dobře fungující kapacity péče o válečné veterány v seniorském věku zrušit nebo převést na jiný typ péče. Naopak, vzhledem ke stávajícím výzkumům je zapotřebí počítat s nutným navýšením kapacity zdravotní péče pro novodobé válečné veterány, neboť je již nyní jasné, že zanedlouho (v horizontu 6-8 let) nebudou stávající kapacity dostačovat.¹⁹ Ve zmíněném překlenovacím období je možné existující či nově vytvořené kapacity využít ve prospěch vojenských důchodců, mladších ročníků válečných veteránů či civilní veřejnosti, přičemž v případě potřeby budou postupně plynule převáděny ve prospěch novodobých válečných veteránů.

2.3.2.2 Psychologická péče

Primárním úkolem psychologické péče ve vztahu k novodobým válečným veteránům bude i nadále poskytnutí kvalitních služeb a podpory, a to zejména v oblasti mírnění dopadů náročné vojenské profese, vykonávané ve ztížených podmínkách. Jako mimořádně důležitá se jeví psychologická podpora novodobých válečných veteránů a jejich rodin, jak před misí, tak i v jejím průběhu, stejně jako po jejím ukončení. A to především u těch vojáků, kteří prošli bojovým nasazením, a u nichž se předpokládá možný rozvoj posttraumatické stresové poruchy (dále jen „PTSD“). Právě PTSD je třeba v nastávajícím období věnovat rozsáhlou pozornost a zahájit širokou osvětovou kampaň o jejích příznacích a škodlivosti a pro eliminaci rizik souvisejících s následky PTSD u novodobých válečných veteránů připravit a vyškolit ve vojenských nemocnicích a dalších zařízeních rezortu Ministerstva obrany odborníky, kteří budou schopni novodobým válečným veteránům postiženým PTSD poskytnout účinnou terapeutickou pomoc.

Ve spolupráci s psychologickou službou a duchovní službou AČR bude OVV výrazně spolupracovat s rodinami těch novodobých válečných veteránů, kteří přišli o život při plnění služebních úkolů anebo zemřeli v důsledku těžkého onemocnění. Zapojí se do organizování a průběhu společenských setkání rodinných příslušníků válečných veteránů stejně jako pozůstalých po padlých novodobých válečných veteránech.

Vzhledem k rostoucímu počtu novodobých válečných veteránů a možnému spektru nasazení ozbrojených sil a dalších složek v zahraničních operacích je třeba provést analýzu potřebnosti této péče a podle jejích výsledků následně zvážit navýšení počtu psychologů – ideálně z řad vojáků

¹⁹ Významná podpora pro druhoválečné veterány bude zapotřebí ještě přibližně 3 až 4 roky. Dnešní úroveň pokud jde o počet zabezpečovaných (nyní však již novodobých válečných veteránů) bude překonána přibližně v roce 2025, kdy dosáhne počtu asi 1100 osob a od té doby bude neustále narůstat. Jestliže je v současné době ve věku nad 65 let zabezpečováno 196 novodobých válečných veteránů a přibližně 700 druhoválečných veteránů, tedy necelých 1000 osob, za 15 let bude ve věku nad 65 let asi 3 500 novodobých válečných veteránů, tedy přibližně třiapůlkrát více! Za 30 let překročí dnešní typický válečný veterán, kterému je nyní 35 let hranici 65 let a za stejnou dobu se počet novodobých válečných veteránů zvýší o přibližně 12 000 osob. Počet novodobých válečných veteránů do věku 76 let tak bude činit 21 000 osob. Celkový počet zaopatřovaných do teoretického věku 100 let by tak měl činit přibližně 25 000 novodobých válečných veteránů! Ve věku 65 až 76 let přitom v té době již bude na 8 400 osob, tedy osm a půl krát více než nyní. SVOBODA, Martin: Úloha vojenské zdravotnické služby v oblasti zdravotní a sociální péče o válečné veterány. Závěrečná práce v Kurzu generálního štábu. Univerzita obrany. Brno 2016, s. 25-26.

z povolání, kteří sami mají osobní zkušenost s nasazením v zahraničních operacích. Jako velice důležité se jeví rozšíření spolupráce psychologů vojenských nemocnic s psychology posádkovými, a to jak za účelem profesionální podpory v oblasti klinické psychologie, tak i pokud jde o sběr a výzkum dále využitelných dat, jejichž vyhodnocení může napomoci zkvalitnění systému péče o novodobé válečné veterány. V oblasti psychologické péče je nezbytné i nadále budovat důvěrný charakter psychologické podpory, včetně zaručení anonymity (je-li to možné i ve spolupráci s duchovní službou AČR).

2.3.3 Oblast mediální a propagační

Jak potvrzují zahraniční zkušenosti, jednou z klíčových otázek péče o novodobé válečné veterány a jejich úspěšného začleňování do civilního života, je budování jejich pozitivního obrazu ve společnosti. Proto se v následujícím období Ministerstvo obrany zaměří na pozitivní propagaci ozbrojených sil a dalších složek. Jejich prostřednictvím dojde i k propagaci novodobých válečných veteránů, jejich skutečného významu a k vyhledávání a zveřejnění životních osudů reálných hrdinů, kteří si zaslouží úctu a společenské uznání. V tomto směru bude zintenzivněna komunikace s veřejností jak prostřednictvím celostátních, tak regionálních médií, stejně jako sociálních sítí a webových stránek.

Jako důležité se jeví navázání spolupráce s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a vytvoření vzdělávacího programu, který by představil novodobé válečné veterány a jejich práci co nejširšímu počtu dětí. Pro tento projekt je možné vhodně využít stávající program Přípravy občanů k obraně státu (POKOS), který si během krátké doby získal na školách značnou popularitu.

Na úseku spolupráce se spolky vyvine Ministerstvo obrany zvýšené úsilí k zapojení novodobých válečných veteránů do projektů a akcí, které jsou pořádány organizacemi sdružujícími válečné veterány, bude se podílet na popularizaci těch projektů, které budou v souladu s touto koncepcí, a bude výrazně podporovat novodobé válečné veterány v jejich aktivitách na pomoc vlastní cílové skupině.

2.4 Nový systém péče o válečné veterány

Základní prioritou Koncepce je návrh systémového přístupu, který zaktualizuje stávající fungující proces péče o druhoválečné veterány, přizpůsobí ho potřebám péče starších novodobých válečných veteránů a zároveň vybuduje nový systém péče o novodobé válečné veterány. Tento nový systém péče bude nastaven tak, aby postihoval a řešil potřeby novodobých válečných veteránů během celé jejich kariéry. Založen bude i nadále na principu odpovědnosti příjemce péče (tedy válečného veterána) za sebe sama, se stanovením pravidel odpovídající podpory a pomoci poskytované ze strany státu. Tento princip přitom musí zůstat zachován po celou dobu jeho existence. Nastaven přitom bude tak volně, aby byl schopen pružně reagovat na potřeby novodobých válečných veteránů v dynamicky se měnícím prostředí.

Věková skladba válečných veteránů přitom bude v následujících desetiletích mnohem pestřejší, než je tomu dnes. Bude zahrnovat jak válečné veterány na počátku vojenské kariéry, tak válečné veterány na vrcholu kariéry (před i po odchodu do civilního života), stejně jako válečné veterány v seniorském věku. Této různorodé věkové skladbě budou odpovídat i odlišné požadavky. U starších novodobých válečných veteránů bude systém péče obdobný jako v současnosti poskytovaný systém péče o druhoválečné veterány, v případě mladších novodobých válečných veteránů se bude systém soustředit na otázky podpory zaměstnanosti, rekvalifikace, vzdělávání,

stejně jako na oblast sociální a komunitní péče. V neposlední řadě bude velká pozornost věnována budování pozitivního obrazu novodobých válečných veteránů ve společnosti, což je úkol náročný a dlouhodobý.

Zásadní krok k dalšímu zlepšení stávající situace tak představuje nastavení systémových pravidel, jež jasně určí, které konkrétní složky Ministerstva obrany budou plnit jaké úkoly a jakým způsobem bude provázána jejich vzájemná činnost (a to i v případě v součinnosti s civilním sektorem). Podrobněji jsou tato opatření analyzována v příloze č. 3. K vyhodnocení účinnosti systému bude připraven mechanismus, jenž zajistí, že nastavený systém péče bude v pravidelných intervalech podrobován revizi, s následnými případnými korekcemi. Z logiky věci vyplývá, že v systému péče o válečné veterány bude i do budoucna zachována zásadní role Ministerstva obrany, které bude úzce spolupracovat s Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem financí, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy i s dalšími rezorty. Gestorem péče o válečné veterány bude i nadále OVV, jenž bude v souladu se svou působností stanovenou Organizačním řádem MO a v souladu s právními, služebními i vnitřními předpisy, péči o válečné veterány koncepčně řídit, zajišťovat a koordinovat.

2.5 Finanční zabezpečení aktivit ve vztahu k válečným veteránům

Otázka finančního zabezpečení jednotlivých aktivit je nepochybně otázkou velmi významnou, stejně jako přesné definování časového rámce pro plnění jednotlivých činností, resp. pro stanovení počátku realizace aktivit nově vytvářených. Tato Koncepce však definuje pouze obecné směry, jimiž by se měla péče o válečné veterány ubírat. Přesnou a jednoznačnou specifikaci konkrétních činností, jejichž prostřednictvím budou naplněny aktivity a oblasti definované v příloze č. 3, včetně jasného časového rámce a definování věcně příslušných útvarů Ministerstva obrany (dále též „MO“), bude v návaznosti na tuto Koncepci zapracovááno do samostatných úkolových listů. Vychází se přitom z té premisy, že aktivity, které jsou realizovány a naplánovány ve vztahu k válečným veteránům jednotlivými útvary MO v současnosti (aktivity zmíněné v příloze č. 2), budou i v následujícím období zabezpečovány stejným způsobem, jako tomu bylo doposud. Pokud se však jedná o finanční zabezpečení a plánování finančních prostředků, postupně bude docházet k jeho přenesení do gesce OVV, resp. náměstkyně pro řízení sekce právní Ministerstva obrany (dále jen „Nř Správ MO“) jakožto manažera 2. cíle. Veškeré „nové“ aktivity, které budou realizovány v návaznosti na výsledky analýzy potřeb novodobých válečných veteránů dle této Koncepce, již budou po stránce finanční (včetně plánování) plně zabezpečovány z úrovně OVV, resp. Nř Správ MO (na základě údajů a podkladů získaných od dotčených subjektů, které budou tyto činnosti realizovat) a finanční zabezpečení tak bude řešeno prostřednictvím standardních plánovacích procesů. Výjimkou budou případy, kdy dojde mezi dotčenými subjekty k dohodě o jiném způsobu plánování.

Ve vztahu k aktivitám definovaným v příloze č. 3 tak v tuto chvíli nelze přesné náklady predikovat a dále jsou uvedeny pouze předpokládané náklady vztahující se k aktivitám dle přílohy č. 2.

- a) Finanční zabezpečení aktivit příspěvkových organizací MO ve vztahu k válečným veteránům dle přílohy č. 2.

Vyčíslení a predikce nákladů vojenských nemocnic, ÚLZ Praha a Vojenských lázeňských a rekreačních zařízení (dále jen „VLRZ“) na poskytované služby válečným veteránům dle přílohy č. 2 této Koncepce je obsažena v tabulce č. 7:

Tabulka č. 7: Finanční zabezpečení péče o válečné veterány dle přílohy č. 2 v rámci působností organizací MO (v tis. Kč)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ÚVN-VoFN Praha	55 330	55 600	58 200	77 000	77 100	77 200
VN Olomouc	5 731	6 900	7 400	8 000	8 700	9 315
VN Brno	950	2 000	2 560	2 700	2 800	2 950
ÚLZ Praha	792	597	650	650	820	820
VLRZ	15 338	22 506	18 106	18 406	19 306	20 406
Celkem	78 141	87 603	86 916	106 756	108 726	110 691

Výdaje jsou kalkulovány na základě odhadů vývoje počtu válečných veteránů a na základě požadavků na rozšiřování stávajících kapacit a typů služeb zajišťovaných vojenskými nemocnicemi, ÚLZ Praha a VLRZ.

ÚVN-VoFN Praha předpokládá využití plné kapacity a služeb komplexního centra péče o válečné veterány po dokončení 2. a 3. etapy jeho rekonstrukce v roce 2018.

VN Olomouc předpokládá plynulé akceptování zvyšující se poptávky po zajišťovaných službách především pro klienty LDN a sociálních lůžek a v oblasti preventivní péče a poradenství a rozšiřování „doplňkových služeb“ – např. v roce 2016 bude zahájen projekt návštěvní služby v domácnostech válečných veteránů.

VN Brno plánuje zahájení provozu komunitního centra pro válečné veterány, které bylo otevřeno v listopadu 2016, a jeho plné využití v roce 2017; v souladu s plánovaným rozvojem a rekonstrukcí areálu nemocnice také vybudování kapacit pro stacionární komplexní péče o válečné veterány v roce 2021.

ÚLZ Praha v roce 2015 zrealizoval potřebné investice do infrastruktury a informačních technologií pro zahájení projektu preventivní péče o válečné veterány specificky zaměřeného na zdravotní problematiku letců a létajícího personálu. V roce 2016-2017 se předpokládá postupné naplnění a využití tohoto projektu.

VLRZ předpokládá plynulé akceptování zvyšující se poptávky po zajišťovaných službách.

Pro úplnost je třeba dodat, že přibližně 43 % uváděných nákladů vojenských nemocnic a ÚLZ Praha je a bude hrazeno z prostředků veřejného zdravotního pojištění a příspěvků Ministerstva práce a sociálních věcí.

Vyčíslení a odhad podílu nákladů MO na nákladech péče o válečné veterány zajišťované v oblasti zdravotních a sociálních služeb VN, ÚLZ Praha a VLRZ je znázorněno v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8: Vyčíslení a odhad podílu nákladů MO na nákladech péče o válečné veterány zajišťované v oblasti zdravotních a sociálních služeb (v tis. Kč):

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ÚVN-VoFN Praha	17 650	11 800	18 180	24 077	24 177	24 277
VN Olomouc	3 431	3 600	4 015	4 230	4 455	4 680
VN Brno	0	350	780	810	860	900
ÚLZ Praha	680	537	571	571	721	721
VLRZ	14 374	21 100	16 970	17 250	18 095	19 130

Celkem	36 135	37 387	40 516	46 938	48 308	49 708
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

b) Finanční zabezpečení aktivit pro válečné veterány uvedených v příloze č. 2 v působnosti OVV.

Odhad počtu válečných veteránů, jimž bude v následujícím období poskytnuta finanční podpora na lázeňskou léčebně rehabilitační péči či rekreační pobyt dle zákona č. 170/2002 Sb. a predikce nákladů v té souvislosti vynakládaných je obsažena v tabulce č. 9:

Tabulka č. 9 - Odhad vynakládané finanční podpory na lázeňskou léčebně rehabilitační péči a rekreační pobyty²⁰.

	2017	2018	2019	2020	2021
Lázeňský léčebně rehabilitační pobyt	520	599	656	629	699
Rekreační pobyt	210	249	278	314	349
Celkem	12 700 000	14 672 000	16 100 000	15 722 000	17 472 000

Jak již bylo zmíněno, každoročně jsou ze strany MO poskytovány dotace NNO v rámci vyhlášených dotačních programů pro daný rok. V tabulce č. 10 jsou uvedeny finanční prostředky, které budou vyčleňovány v následujícím období na program s názvem „Péče o válečné veterány“.

Tabulka č. 10 - Dotace pro NNO

Dotační program	2017	2018	2019	2020	2021
Péče o válečné veterány	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	7 000 000

2.6 Plánovaná opatření

2.6.1 Organizační změny, systém spolupráce

Vzhledem k tomu, že věcným gestorem péče o válečné veterány je v rámci Ministerstva obrany OVV, bude s přijetím Koncepce v rámci svěřené působnosti a v zájmu zkvalitnění péče o válečné veterány navržena jeho restrukturalizace tak, aby mohl efektivně zajišťovat nové úkoly, které vyplynou ze zjištěných potřeb novodobých válečných veteránů. Tato restrukturalizace se bude odvíjet od provedené analýzy právních předpisů a jejich změn. OVV zároveň výrazně na systémovém základě zintenzivní spolupráci s dalšími pracovišti Ministerstva obrany, ozbrojených sil a dalších složek tak, aby byly co nejlépe využity stávající prostředky a kapacity Ministerstva obrany v této oblasti a péče o válečné veterány mohla být řízena a efektivním způsobem koordinována z jednoho místa.

Jako koordinační a poradní místo pro naplňování Koncepce a nástroj pro vyhodnocování účinnosti systému bude na úrovni Nř Správ MO navržena pracovní komise jmenovaná ministrem obrany a složená ze zástupců OVV, SST MO, SPSŘO MO (především OŘO), GŠ AČR, zdravotnické služby, duchovní služby, UO a zástupců NVV.

²⁰ V tabulce jsou kalkulovány oba druhy finanční podpory pro jednotlivce, přičemž na lázeňskou léčebně rehabilitační péči se vychází z maximální možné částky, jíž lze jednotlivci poskytnout – tj. 22 000 Kč. Pro rekreační pobyty se vychází z částky 6 000 Kč. Vychází se přitom z té skutečnosti, že poměr mezi poskytovanou finanční podporou na lázeňský léčebně rehabilitační pobyt a na rekreační pobyt je u novodobých válečných veteránů 2:1. Do roku 2019 jsou zohledněny i počty druhoválečných veteránů, následně již je pracováno pouze s odhadem válečných veteránů novodobých.

OVV bude rozvíjet bližší spolupráci s jednotlivými vojenskými útvary a zařízeními, přičemž bude klást důraz na osobní setkání zástupců odboru s funkcionáři výše uvedených složek, seznámení s aktuální situací a stávajícími problémy a potřebami novodobých válečných veteránů. Získané informace a zkušenosti využije a v rámci možností navrhne jejich zavedení do praxe. Tyto informace rovněž využije k modifikaci a zkvalitňování programu péče o válečné veterány tak, aby byl co nejkompaktnější.

OVV bude výrazně spolupracovat se státními úřady i samosprávnými celky v péči o novodobé válečné veterány. V nadcházejícím období bude navázáno, případně dále prohlubováno partnerství s vybranými zahraničními organizacemi, které se věnují péči o novodobé válečné veterány.

OVV bude iniciovat a podporovat zkoumání problematiky péče o novodobé válečné veterány, a to především ve spolupráci s UO a případně i s dalšími vysokými školami v České republice (výzkumné projekty, zadání témat diplomových a bakalářských prací).

2.6.2 Opatření v oblasti evidence a statistiky

OVV zmapuje veškeré možnosti a nástroje současné databáze obsahující centrální evidenci válečných veteránů s cílem plně využívat tato data ke zlepšování péče o válečné veterány, její koordinaci a dlouhodobou prognózu jejího vývoje. OVV bude v souladu s pravidly na ochranu osobních údajů vést a prakticky využívat evidenci zemřelých a raněných novodobých válečných veteránů.

2.6.3 Legislativní změny a změny vnitrorezortních předpisů

OVV provede analýzu právních, vnitřních a služebních předpisů a případně navrhne jejich úpravu tak, aby co nejlépe podporovaly péči o válečné veterány. V této souvislosti se zaměří mimo jiné na dosud trvající rozpor mezi potřebou poskytovat nadstandardní péči novodobým válečným veteránům a stávajícími pravidly, která vyžadují rovný přístup k pacientovi.

ZÁVĚR

V současnosti se nacházíme v přelomovém období péče o válečné veterány v důsledku měnící se struktury válečných veteránů, změn v branné legislativě a bezpečnostním prostředí. Navrhovaná Koncepce reflektuje tyto změny a předkládá základní východiska pro činnost rezortu v této oblasti na období 2017-2021.

Stávající systém péče o válečné veterány je dnes prioritně zaměřen na péči o veterány druhoválečné do něhož ve výrazně menší míře vstoupili váleční veteráni – účastníci odboje a odporu proti komunismu. Nový systém péče musí být schopen flexibilně a účinně reagovat na potřeby novodobých válečných veteránů. Životní kapitola společností i státem vysoce oceňovaných druhoválečných veteránů se bohužel pomalu naplňuje. Jejich životní osudy, postoje a hrdinství zůstávají poučením pro mladou generaci, celou společnost, včetně současných i budoucích vojáků – příštích válečných veteránů.

Současný systém péče o válečné veterány, adekvátně reagující na potřeby druhoválečných veteránů, bude zachován a přizpůsoben potřebám starších kategorií novodobých válečných veteránů. V případě péče o novodobé válečné veterány, jejichž počet bude narůstat, bude tento systém nově nastaven na jejich potřeby. Nepůjde přitom o pouhý mechanický převod zdravotní a sociální péče

na generačně mladší válečné veterány, ale vytvoření zcela nového systému, postihujícího celou kariéru válečného veterána. Tento systém bude založen na neměnném principu odpovědnosti jedince za sebe sama při současné pomocné úloze státu. Nový systém péče o válečné veterány pak nezbytně musí být samozřejmým vyjádřením společenského ocenění válečných veteránů za vše, co pro svůj stát, pro svou společnost vykonali. Navržený systém bude průběžně vyhodnocován a aktualizován.

Schválená koncepce bude realizována prostřednictvím jednotlivých činností, které budou obsaženy v konkrétních opatřeních a úkolech pro jednotlivé složky a útvary Ministerstva obrany. Plnění těchto úkolů bude podléhat pravidelnému hodnocení. Koncepce bude průběžně aktualizována podle dosažených výsledků péče o válečné veterány, na základě výzkumných úkolů a priorit rezortu. Péče o novodobé válečné veterány s sebou nese i potřebu zvýšené akcentace významu válečných veteránů na veřejnosti, která si bude klást za cíl zvýšení jejich společenské vážnosti, zajištění společenského uznání a odpovídajícího morálního ocenění.

Oblast péče o válečné veterány je otázkou celospolečenského významu, přirozenou a dosud nikoliv samozřejmou formou ocenění mužů a žen, kteří na sebe v určité životní etapě vzali dobrovolně odpovědnost za obranu své vlasti, a to i s nasazením vlastního zdraví či dokonce života. Ministerstvo obrany je v tomto ohledu nezpochybnitelným realizátorem i nositelem celospolečenského uznání a ocenění válečných veteránů.

Příloha č. 1

Vyhodnocení úkolů vyplývajících z Koncepce péče o válečné veterány v letech 2013-2017

Byť ke Koncepci pro období 2013-2017 nebyl zpracován úkolový list, který by jasně definoval, který útvar Ministerstva obrany je odpovědný za plnění té které aktivity, byly v ní definovány následující priority v oblasti péče o válečné veterány.

- a) Zachovat úlohu terénních pracovníků, kteří v současné době působí v rámci krajů ve prospěch druhoválečných a novodobých válečných veteránů, u nichž to vyžaduje pokročilý věk či zhoršený zdravotní stav.

Splněno

Nově se terénní pracovníci nezaměřují již jen na péči o druhoválečné veterány, ale též na novodobé válečné veterány starší 60 let a účastníky odboje a odporu proti komunismu, jimž náleží status válečného veterána. Tato péče o novodobé válečné veterány je realizována v rámci dotačního programu vyhlášeného Ministerstvem obrany za účelem péče o válečné veterány. Tento projekt realizuje ČsOL.

- b) Zachovat současný systém poskytování příspěvků na lázeňskou péči a rekreační pobyty.

Splněno

V této souvislosti došlo ke změně názvu poskytovaných benefitů. Nově jde o finanční podporu na lázeňskou léčebně rehabilitační péči a rekreační pobyty. Změnu přinesla novela zákona č. 170/2002 Sb.

- c) Důstojně zajistit pietní a vzpomínkové akce jak na celostátní úrovni, tak i na úrovni regionální.

Plněno průběžně

- d) Dokončit novelu zákona č. 170/2002 Sb., ve které bude rozšířen okruh osob i o osoby civilní a bude zakotvena možnost přijmout ve výjimečných případech do domova pro válečné veterány na přechodnou dobu i další osoby, jejichž zdravotní stav a sociální poměry to budou vyžadovat.

Splněno

Dnem 1. června 2014 nabyl účinnosti zákon č. 88/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů.

- e) Pokračovat v organizaci zvláště významných a pietních akcí ve spolupráci s občanskými sdruženími při příležitostech významných výročí spojených s tradicemi ozbrojených sil za účasti válečných veteránů.

Plněno průběžně

- f) Do budoucna zřídit novou kapacitu lůžek ve smyslu § 49 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, pro osoby se zdravotním postižením, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby, a to v pavilonu B ÚVN-VofN Praha. Smyslem je zajištění toho, aby se klienti ze sociálních lůžek mohli přeložit v případě potřeby a zhoršení jejich zdravotního stavu do trvalé péče. Na oddělení sociální péče by poté bylo možno přijímat válečné veterány s perspektivou pro překlad resp. navrácení do domácího prostředí. Nebylo by tak nutno čekat na trvalé umístění; vše plyne z dostupnosti zdravotní péče, která je pro válečné veterány zásadní.

Splněno

V ÚVN-VoFN Praha byl zřízen Domov se zvláštním režimem v počtu 30 lůžek se zaměřením na chronické duševní onemocnění, Alzheimerovu chorobu, stařeckou či jiné typy demencí.

- g) Zvážit možnost zřízení denního nebo týdenního stacionáře pro klienty, kde se jejich blízcí mohou částečně podílet na péči v domácím prostředí.

Splněno

Ze strany Ministerstva obrany byla tato možnost zvažována, avšak navrhované řešení se nejevilo vhodným. Důvodem toho je skutečnost, že druhováleční veteráni mají podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, nárok na pečovatelskou službu zcela bez úhrady. Docházelo by tak k duplicitě státem zabezpečovaných služeb. Mimo to se stát podílí na zajištění sociálních služeb u osob s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem prostřednictvím příspěvku na péči. Ve vztahu k druhoválečním veteránům tudíž není zřízení stacionáře naléhavé. Ve vztahu k novodobým válečným veteránům není zatím tato otázka s ohledem na jejich věkové složení aktuální. V případě jednotlivců je tato možnost řešena ad hoc cestou civilních poskytovatelů.

- h) Zajistit finance na úhradu péče o válečné veterány, která je v léčebně dlouhodobě nemocných podfinancována, a to např. formou sponzorských darů, příspěvkem na sociální lůžko atd.

Splněno

V průběhu realizace Koncepce 2013-2017 bylo analýzou zjištěno, že nastavený cíl nevychází z reálných poznatků, neboť k podfinancování LDN nedochází. Každopádně v mezidobí došlo ke zřízení Domova se zvláštním režimem v ÚVN-VoFN Praha, který byl zaregistrován dle zákona č. 108/2006 Sb. Na tam poskytovanou péči tak lze využít příspěvek na péči.

Ohledně podpory financování péče o válečné veterány došlo k významné změně též ve vztahu k Domovům péče o válečné veterány. Od 1. června 2014 totiž mohou být do domovů přijímány i tzv. třetí osoby a tudíž nejen váleční veteráni. Rozdíl je však v tom, že si musí hradit v plném rozsahu veškeré náklady. Tento krok Ministerstvo obrany učinilo ve snaze dosáhnout efektivního využití lůžkové kapacity a ekonomického přínosu.

- i) Pokračovat v bezúplatném poskytování prostor všem občanským sdružením sdružujícím válečné veterány a těm, která jsou svojí činností blízká Ministerstvu obrany.

Plněno průběžně

- j) Průběžně doplňovat webové stránky Ministerstva obrany o všech výhodách, které mohou váleční veteráni čerpat ze státního sociálního systému.

Plněno průběžně

Nové poznatky jsou průběžně doplňovány referenty oddělení péče o válečné veterány na www.veterani.army.cz.

- k) Popularizovat péči o válečné veterány a spolupráci s občanskými sdruženími v médiích.

Plněno průběžně

- l) Připravit další projekty pro zkvalitnění života válečných veteránů cestou Evropských sociálních fondů.

Splněno

V letech 2012-2015 byl realizován projekt „Začleňování válečných veteránů do civilního života s důrazem na uplatnění na trhu práce“, spolufinancovaný z prostředků ESF. Po ukončení projektu nebyla vyhlášena žádná výzva, jíž by bylo možno v oblasti péče o válečné veterány využít.

Příloha č. 2

Přehled péče poskytované jednotlivým skupinám válečných veteránů

DRUHOVÁLEČNÍ VETERÁNI

- oblast zdravotní péče

Váleční veteráni, jejichž zdravotní stav vyžaduje dlouhodobější následnou zdravotnickou péči nebo jejichž zdravotní stav jim neumožňuje soběstačný pobyt v DPVV, mohou být umístěni:

- do léčebny dlouhodobě nemocných (v ÚVN-VoFN Praha 26 lůžek, ve VN Olomouc 27 lůžek)
- do Domova se zvláštním režimem, který je zaměřen na osoby s chronickými duševními onemocněními, Alzheimerovu chorobu, se stařeckou či dalšími druhy demencí. (ÚVN-VoFN Praha 30 lůžek).

Dále mají druhováleční veteráni možnost čerpat v oblasti zdravotní péče tyto benefity:

- program ÚVN-VoFN Praha na podporu zdraví válečných veteránů (ÚVN-VoFN Praha), který je zaměřen na prevenci civilizačních onemocnění (zahrnuje individuálně postavený soubor preventivních vyšetření, dvoudenní prověření zdravotního stavu a vytvoření plánu péče o zdraví);
- program „Zelená cesta“ (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc, VN Brno), na jehož základě mohou být váleční veteráni přednostně objednáni na jednotlivá specializovaná oddělení vojenských nemocnic (např. ortopedii, chirurgii, oční odd., neurologii aj.);
- nepřetržitá SOS linka (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc, VN Brno), jejíž snahou je předcházet zkratovým řešením krizových situací a poskytnout bezprostřední odbornou psychologickou podporu a pomoc a následné ambulantní psychologické a psychiatrické služby a poradenství pro překonání krizových či složitých životních situací;
- projekt „Bezpečné místo“ (ve VN Olomouc), v jehož rámci je poskytována psychologická podpora a poradenství s možností anonymní konzultace (je určeno zejména těm klientům, kteří by jinak považovali vyhledání psychologické podpory za stigmatizující v osobním či pracovním životě);
- poradna v rámci komplexní ambulantní psychiatrické péče (ÚVN-VoFN Praha);
- psychologický stacionář (VN Brno);
- dvouleté preventivní prohlídky ve vojenských zdravotnických zařízeních poskytujících primární péči;
- zdravotní péče ve vojenských zdravotnických zařízeních ambulantní péče i lůžkové péče;
- finanční podpora na lázeňskou léčebně rehabilitační péči, o jejíž poskytnutí může válečný veterán žádat jedenkrát ročně (rozhoduje o ní OVV) a lze ji poskytovat jak na péči poskytovanou prostřednictvím VLRZ, tak též prostřednictvím lázní provozovaných jinými subjekty, a to do výše max. 22 000 Kč na osobu²¹;
- sleva na volně prodejné zboží v lékárnách vojenských nemocnic (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc, VN Brno a ÚLZ Praha);
- pečovatelská služba poskytovaná bez úhrady, jejíž náklady jdou plně k tíži poskytovatele.

²¹Finanční podporu lze poskytnout jak válečným veteránům, tak spolu s nimi též jejich manželkám nebo manželům, druhům nebo družkám, partnerům nebo partnerkám dle zákona o registrovaném partnerství. Bližší podmínky jsou upraveny v RMO č. 101/2014 Věstníku Poskytování příspěvku na stravování, a finanční podpory na lázeňskou léčebně rehabilitační péči a rekreační pobyty válečným veteránům-důchodcům z rozpočtové kapitoly MO. V roce 2015 o její poskytnutí žádalo 184 veteránů a finanční podpora byla poskytnuta v celkové výši 4 822 981 Kč.

- sociální a komunitní podpora
 - možnost umístění na sociální lůžka určená pro ty, kteří potřebují vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pomoc jiné osoby (v ÚVNVofN Praha 10 lůžek, ve VN Olomouc 7 lůžek)
 - možnost umístění v DPVV (ÚVN-VoFN Praha, VLRZ Karlovy Vary)²², kam jsou přednostně umisťováni váleční veteráni. Podmínky přijetí, zdravotní překážky, pro které nemůže být veterán přijat do DPVV a způsob úhrady stanovuje vyhláška č. 191/2005 Sb.²³;
 - možnost zabezpečení krátkodobých pobytů ve vojenských ubytovacích zařízeních spravovaných Armádní servisní, příspěvkovou organizací, za zvýhodněnou cenu;
 - pomoc poskytovaná terénními pracovníky realizujícími svou činnost v rámci dotačního programu Ministerstva obrany „Péče o válečné veterány“;
 - poradenství a služby na pomoc při zvládnutí složitých sociálních situací (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc);
 - Duchovní služba při vojenských nemocnicích AČR;
 - společenská setkání – státní, spolková²⁴, vzpomínková, pietní.

- finanční podpora a finanční odškodnění
 - příplatek k důchodu dle zákona č. 357/2005 Sb.²⁵ (rozhoduje příslušný orgán sociálního zabezpečení);
 - zvláštní příspěvek k důchodu dle zákona č. 357/2005 Sb.²⁶ (rozhoduje příslušný orgán sociálního zabezpečení);
 - úprava důchodu z titulu odbojové činnosti (rozhoduje příslušný orgán sociálního zabezpečení);
 - příspěvek na stravování v rezortních stravovacích zařízeních (OVV);
 - finanční podpora na rekreační pobyt, o jejíž poskytnutí může válečný veterán žádat jedenkrát ročně (rozhoduje o ní OVV) a lze ji poskytovat na rekreační pobyt v tuzemsku i v zahraničí, a to do výše 6 000 Kč popř. 12 000 Kč v závislosti na tom, zda se pobytu zúčastní sám nebo s manželkou, družkou či partnerem²⁷.

²²DPVV při ÚVN-VoFN²² Praha má kapacitu 9 lůžek, která je do současné doby využívána na 70%. DPVV VLRZ Bílý Kříž v Karlových Varech má kapacitu 28 lůžek a je obsazen válečnými veterány z 30%.

²³Vyhláška Ministerstva obrany č. 191/2005 Sb., o zdravotním postižení vylučujícím přijetí do domova péče o válečné veterány, úhradě nákladů za pobyt v domově péče o válečné veterány a případech, kdy se úhrada nákladů za pobyt v domově péče o válečné veterány nepožaduje, ve znění vyhlášky č. 70/2008 Sb.

²⁴Ministerstvo obrany umožňuje spolkům, které sdružují převážně válečné veterány, bezplatné využívání objektů, s nimiž hospodaří ministerstvo a právnické osoby jím zřízené, k provozování schůzové činnosti nebo pořádání kulturních a společenských akcí

²⁵ Nárok na příplatek je založen v § 2 zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 357/2005 Sb.“); příplatek je vyplácen měsíčně spolu s důchodem; náleží ve výši 50 Kč za každý započatý měsíc odbojové činnosti a je valorizován ve stejných intervalech a ve stejné výši jako dávky důchodového pojištění.

²⁶ Nárok na zvláštní příspěvek k důchodu je založen § 5 zákona č. 357/2005 Sb.; zvláštní příspěvek je vyplácen měsíčně spolu s důchodem a náleží ve výši 2 676 Kč

²⁷ Bližší podmínky jsou upraveny v RMO č. 101/2014 Věstníku Poskytování příspěvku na stravování, a finanční podpory na lázeňskou léčebně rehabilitační péči a rekreační pobyty válečným veteránům-důchodcům z rozpočtové kapitoly MO. V roce 2015 o její poskytnutí žádalo 7 válečných veteránů – z toho o rekreační pobyt v tuzemsku 6 osob v celkovém objemu 43 406 Kč a 1 veterán žádal finanční podporu na zahraniční rekreaci ve výši 6 000 Kč.

- morální ocenění – rezortní a státní vyznamenání, pamětní medaile, jmenování do vyšší vojenské hodnosti²⁸
- dary při životních výročích (80, 85 a 90 let a při dožití každého dalšího roku života)
- benefiční program pro válečné veterány – databáze firem poskytujících cenová a jiná zvýhodnění (např. slevy z doplatku na léky na recept, slevy na nákup různých služeb, zboží apod.).

VÁLEČNÍ VETERÁNI - ÚČASTNÍCI ODBOJE A ODPORU PROTI KOMUNISMU

- oblasti zdravotní péče
 - této skupině osob jsou poskytovány stejné výhody jako druhoválečným veteránům
 - výjimku tvoří pouze možnost poskytování pečovatelské služby bez úhrady, neboť ta nenáleží všem válečným veteránům – účastníkům odboje a odporu proti komunismu, ale pouze těm, kteří byli v období nesvobody omezeni na osobní svobodě a následně soudně rehabilitováni dle zákona č. 119/1990 Sb.
- sociální a komunitní podpora
 - náleží ve stejném rozsahu jako druhoválečným veteránům.
- finanční podpora
 - příspěvek k důchodu dle nařízení vlády č. 622/2004 Sb.²⁹ pro ty veterány, kteří byli v období nesvobody omezeni na osobní svobodě a následně soudně rehabilitováni dle zákona č. 119/1990 Sb. (rozhoduje příslušný orgán sociálního zabezpečení);
 - zvláštní příspěvek k důchodu dle zákona č. 357/2005 Sb., pro ty veterány, kteří byli v období nesvobody omezeni na osobní svobodě a následně soudně rehabilitováni dle zákona č. 119/1990 Sb. (rozhoduje příslušný orgán sociálního zabezpečení);
 - úprava důchodu dle zákona č. 262/2011 Sb.³⁰ (rozhoduje příslušný orgán sociálního zabezpečení);
 - příspěvek na stravování v rezortních stravovacích zařízeních, pokud je plátcem jejich důchodu Ministerstvo obrany (OVV);
 - finanční podpora na rekreační pobyt (obdobně jako u druhoválečných veteránů).
- morální ocenění a dary při životních výročích jsou této skupině osob poskytovány též ve stejném rozsahu jako druhoválečným veteránům
- benefiční program pro válečné veterány – databáze firem poskytujících cenová a jiná zvýhodnění (např. slevy z doplatku na léky na recept, slevy na nákup různých služeb, zboží apod.).

NOVODOBÍ VÁLEČNÍ VETERÁNI V ČINNÉ SLUŽBĚ

²⁸ Tuto možnost u osob, jimž zanikla branná povinnost, zakotvuje § 5a zákona č. 170/2002 Sb.

²⁹ Nárok na příspěvek je založen nařízením vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příspěvku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální, ve znění pozdějších předpisů; příspěvek je vyplácen měsíčně spolu s důchodem; náleží ve výši 50 Kč za každý započatý měsíc omezení osobní svobody a je valorizován ve stejných intervalech a ve stejné výši jako dávky důchodového pojištění.

³⁰ Týká se pouze těch osob, jejichž procentní výměra starobního důchodu nedosahuje procentní výměry průměrného starobního důchodu.

Jedná se o skupinu osob, která plně podléhá úpravě obsažené v zákoně č. 221/1999 Sb., který zahrnuje komplexní péči o vojáky včetně možnosti poskytování např. různých benefitů, příspěvků a zdravotní péče zahrnující jak preventivní, tak i např. preventivní rehabilitační zdravotní péči, duchovní službu atd.

Z titulu statusu válečného veterána však mohou dále čerpat i tyto benefity:

- oblast zdravotní péče
 - program ÚVN-VoFN Praha na podporu zdraví válečných veteránů (ÚVN-VoFN Praha), který je zaměřen na prevenci civilizačních onemocnění (zahrnuje individuálně postavený soubor preventivních vyšetření, dvoudenní prověření zdravotního stavu a vytvoření plánu péče o zdraví);
 - program „Zelená cesta“ (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc, VN Brno), na jehož základě mohou být váleční veteráni přednostně objednáni na jednotlivá specializovaná oddělení vojenských nemocnic (např. ortopedii, chirurgii, oční odd., neurologii aj.);
 - nepřetržitá SOS linka (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc, VN Brno), jejíž snahou je předcházet zkratovým řešením krizových situací a poskytnout bezprostřední odbornou psychologickou podporu a pomoc a následné ambulantní psychologické a psychiatrické služby a poradenství pro překonání krizových či složitých životních situací;
 - projekt „Bezpečné místo“ (ve VN Olomouc), v jehož rámci je poskytována psychologická podpora a poradenství s možností anonymní konzultace (je určeno zejména těm klientům, kteří by jinak považovali vyhledání psychologické podpory za stigmatizující v osobním či pracovním životě);
 - program preventivní péče pro válečné veterány – příslušníky letectva (ÚLZ Praha)³¹;
 - speciální léčebně-rehabilitační péče pro válečné veterány (VLRZ-VRÚ Slapy);
 - poradna v rámci komplexní ambulantní psychiatrické péče (ÚVN-VoFN Praha);
 - psychologický stacionář (VN Brno);
 - dvouleté preventivní prohlídky ve vojenských zdravotnických zařízeních poskytujících primární péči
 - zdravotní péče ve vojenských zdravotnických zařízeních ambulantní péče i lůžkové péče;
 - rekreační pobyty s ozdravným programem ve vojenských zařízeních VLRZ;
 - sleva na volně prodejné zboží v lékárnách vojenských nemocnic (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc, VN Brno a ÚLZ Praha).
- sociální a komunitní podpora
 - poradenství a služby na pomoc při zvládnutí složitých sociálních situací (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc);
 - společenská setkání – státní, spolková, vzpomínková, pietní.
- morální ocenění – rezortní a státní vyznamenání, pamětní medaile
- benefiční program pro válečné veterány – databáze firem poskytujících cenová a jiná zvýhodnění (např. slevy z doplatku na léky na recept, slevy na nákup různých služeb, zboží apod.).

³¹ Tento program doplňuje systém prohlídek u praktických lékařů a zintenzivňuje preventivní péči o tuto skupinu válečných veteránů, přičemž se zaměřuje na jejich specifické potíže.

NOVODOBÍ VÁLEČNÍ VETERÁNI PO ODCHODU Z ČINNÉ SLUŽBY V PRODUKTIVNÍM VĚKU

- oblast zdravotní péče
 - program na podporu zdraví válečných veteránů (ÚVN-VoFN Praha), který je zaměřen na prevenci civilizačních onemocnění (zahrnuje individuálně postavený soubor preventivních vyšetření, dvoudenní prověření zdravotního stavu a vytvoření plánu péče o zdraví);
 - program „Zelená cesta“ (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc, VN Brno), na jehož základě mohou být váleční veteráni přednostně objednáni na jednotlivá specializovaná oddělení vojenských nemocnic (např. ortopedii, chirurgii, oční odd., neurologii aj.);
 - nepřetržitá SOS linka (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc, VN Brno), jejíž snahou je předcházet zkratovým řešením krizových situací a poskytnout bezprostřední odbornou psychologickou podporu a pomoc a následné ambulantní psychologické a psychiatrické služby a poradenství pro překonání krizových či složitých životních situací;
 - projekt „Bezpečné místo“ (ve VN Olomouc), v jehož rámci je poskytována psychologická podpora a poradenství s možností anonymní konzultace (je určeno zejména těm klientům, kteří by jinak považovali vyhledání psychologické podpory za stigmatizující v osobním či pracovním životě);
 - program preventivní péče pro válečné veterány – příslušníky letectva (ÚLZ Praha)³²;
 - poradna v rámci komplexní ambulantní psychiatrické péče (ÚVN-VoFN Praha);
 - psychologický stacionář (VN Brno);
 - sleva na volně prodejné zboží v lékárnách vojenských nemocnic (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc, VN Brno a ÚLZ Praha);
 - dvouleté preventivní prohlídky ve vojenských zdravotnických zařízeních poskytujících primární péči;
 - zdravotní péče ve vojenských zdravotnických zařízeních formou ambulantní péče, zejména specializované ambulantní péče a lůžkové péče;
 - rekreační pobyty s ozdravným programem ve vojenských zařízeních (VLRZ)³³;
 - speciální léčebně-rehabilitační péče pro válečné veterány (VLRZ-VRÚ Slapy);
 - léčebny dlouhodobě nemocných;
 - Domov se zvláštním režimem.
- vzdělávání a podpora zaměstnanosti
 - nabídka zaměstnání (Vojenské lesy a statky ČR, s. p.);
 - nabídka rekvalifikace a zaměstnání (LOM PRAHA s. p., VOP CZ, s. p.).
- finanční podpora
 - příspěvky z fondu kulturních a sociálních potřeb Ministerstva obrany pro ty válečné veterány, kteří odešli do invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně, a to přímo z rezortu obrany³⁴.
- sociální a komunitní podpora

³² Tento program doplňuje systém prohlídek u praktických lékařů a zintenzivňuje preventivní péči o tuto skupinu válečných veteránů, přičemž se zaměřuje na jejich specifické potíže.

³³ Tyto pobyty se oprávněným osobám poskytují jednou za 3 kalendářní roky od roku, ve kterém jim zanikl služební poměr vojáka z povolání nebo v další službě; pobyt se poskytuje v délce trvání do 14 dnů. V rámci pobytu se uskutečňují sportovní, tělovýchovné a rehabilitační programy. Celkový počet novodobých válečných veteránů, kteří využili rekreační pobyt s ozdravným programem v období let 2013-2015, bylo 240.

³⁴ Jedná se o příspěvky poskytované tzv. vojenským důchodcům na základě přílohy č. 3 Kolektivní smlouvy Ministerstva obrany (příspěvek na stravování, na rekreační pobyty, na kulturu, tělovýchovu a sport).

- poradenství a služby na pomoc při zvládnutí složitých sociálních situací (ÚVN-VoFN Praha, VN Olomouc);
- krátkodobé či dlouhodobé, popř. i trvalé ubytování pro válečné veterány ve vojenských ubytovacích zařízeních spravovaných Armádní servisní, příspěvkovou organizací, za zvýhodněnou cenu;
- sociální lůžka;
- DPVV;
- společenská setkání – státní, spolková, vzpomínková, pietní.
- morální ocenění – rezortní a státní vyznamenání, pamětní medaile, jmenování do vyšší vojenské hodnosti.
- benefiční program pro válečné veterány – databáze firem poskytujících cenová a jiná zvýhodnění (např. slevy z doplatku na léky na recept, slevy na nákup různých služeb, zboží apod.).

NOVODOBÍ VÁLEČNÍ VETERÁNI VE VÝSLUŽBĚ V DŮCHODOVÉM VĚKU

- oblast zdravotní péče
 - této skupině osob jsou poskytovány stejné výhody jako druhoválečným veteránům, a to s výjimkou pečovatelské služby bez úhrady, která jim vůbec nenáleží.
- sociální a komunitní podpora
 - této skupině osob jsou poskytovány stejné výhody jako druhoválečným veteránům.
- finanční podpora
 - příspěvek na stravování v rezortních stravovacích zařízeních, pokud je plátcem jejich důchodu Ministerstvo obrany (OVV);
 - finanční podpora na rekreační pobyt, o jejíž poskytnutí může válečný veterán žádat jedenkrát ročně (rozhoduje o ní OVV) a lze ji poskytovat na rekreační pobyt v tuzemsku i v zahraničí, a to do výše 6 000 Kč popř. 12 000 Kč v závislosti na tom, zda se pobytu zúčastní sám nebo s manželkou, družkou či partnerem³⁵;
 - příspěvky z fondu kulturních a sociálních potřeb MO pro ty válečné veterány, kteří odešli do starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně přímo z rezortu obrany.
- morální ocenění – rezortní a státní vyznamenání, pamětní medaile, jmenování do vyšší vojenské hodnosti.
- benefiční program pro válečné veterány – databáze firem poskytujících cenová a jiná zvýhodnění (např. slevy z doplatku na léky na recept, slevy na nákup různých služeb, zboží apod.).

³⁵ Bližší podmínky jsou upraveny v RMO č. 101/2014 Věstníku Poskytování příspěvku na stravování, a finanční podpory na lázeňskou léčebně rehabilitační péči a rekreační pobyty válečným veteránům-důchodcům z rozpočtové kapitoly MO. V roce 2015 o její poskytnutí žádalo 7 válečných veteránů – z toho o rekreační pobyt v tuzemsku 6 osob v celkovém objemu 43 406 Kč a 1 veterán žádal finanční podporu na zahraniční rekreaci ve výši 6 000 Kč.

Příloha č. 3

Přehled navrhovaných opatření a jejich plnění

Pro úplnost věci je nutné uvést, že mezi dále definovaná opatření nejsou zahrnuty ty aktivity, které jsou realizovány v rámci péče o válečné veterány již nyní. Jedná se o aktivity, činnosti a projekty blíže charakterizované v příloze č. 2. Tyto jednotlivé formy péče o válečné veterány budou nadále zachovány a do budoucna rozvíjeny a zdokonalovány. K jejich případné korekci bude docházet v závislosti na aktuálních potřebách válečných veteránů a na dalších souvisejících aspektech. Dále uvedená opatření tak svým způsobem představují pouze takové činnosti, které přinášejí z pohledu péče o válečné veterány určitý nový prvek. Navrhovaná opatření jsou reakcí na dosavadní výsledky provedené analýzy potřebné péče o válečné veterány, přičemž nezasahují pouze do působnosti OVV, respektive sekce právní Ministerstva obrany, ale s ohledem na průřezovost dané problematiky, do působnosti mnoha dalších útvarů Ministerstva obrany. Předpokládá se však, že veškerá tato opatření budou realizována v součinnosti s OVV či s jeho pomocí. Úspěšnost jejich realizace pak bude nepochybně odvislá od úrovně a kvality vzájemné komunikace a spolupráce.

Tato opatření lze pro přehlednost rozčlenit do několika oblastí, které reflektují závěry obsažené v samotném textu Koncepce.

1) Oblast sociální

Podpora zaměstnanosti

- Zajistit kvalitní přípravu přechodu novodobých válečných veteránů do civilního života (pracovně poradenská, finanční, právní a psychologická příprava, doplnění vzdělání a získání dovedností, které významně zvýší jejich uplatnění na trhu práce). **(SST MO, UO ve spolupráci s OVV)**.
- Rozvíjet spolupráci se státními podniky a příspěvkovými organizacemi založenými Ministerstvem obrany, které mohou válečným veteránům nabídnout trvalé zaměstnání. **(SPSŘO MO)**.
- Rozšířit spolupráci s dalšími rezorty (především s Ministerstvem práce a sociálních věcí a úřady práce) a zkvalitnit vzájemnou informovanost pro zlepšení podmínek válečných veteránů při hledání pracovního uplatnění. **(SST MO, OVV)**.
- Rozvíjet a propagovat veřejně přístupnou databázi potenciálních zaměstnavatelů a pracovních příležitostí pro válečné veterány. **(SST MO, OVV)**.
- Vytvořit podmínky pro opětovné pracovní uplatnění (v rezortu nebo civilním sektoru) pro válečné veterány, kteří utrpěli zranění během výkonu služby anebo prodělali závažné onemocnění, jež jim zabránilo v dalším působení v činné službě. **(SST MO)**.
- Provést analýzu populace novodobých válečných veteránů opouštějících ozbrojené síly a jejich potřeb z hlediska požadavků na trhu práce. **(SST MO, UO ve spolupráci s OVV)**.
- Zapojit studenty UO do šetření na téma potřeb novodobých válečných veteránů a řešení některých projektů péče o novodobé válečné veterány (např. v rámci diplomových a bakalářských prací). **(UO)**.

Rekvalifikace a vzdělávání

- Zajistit informační podporu pro válečné veterány (rekvalifikační kurzy, jazykové kurzy, získání středoškolského či vysokoškolského vzdělání). **(SST MO, UO)**.
- Rozšířit spektrum rekvalifikačních kurzů, které mohou zásadním způsobem využít specifické schopnosti válečných veteránů (např. záchranná zdravotnická služba, řidiči těžké techniky, bezpečnostní služba apod.). **(SST MO, AP AČR, SPSŘO MO, GŠ AČR)**.

- Rozvíjet spolupráci se státními podniky a příspěvkovými organizacemi založenými Ministerstvem obrany, které mohou válečným veteránům nabídnout cílenou rekvalifikaci a následné trvalé zaměstnání. **(SPSŘO MO)**.
- Modifikovat nabídku rekvalifikací, aby co nejlépe reflektovala aktuální požadavky na trhu práce. **(SST MO, AP AČR)**.

Komunitní péče a práce s rodinami válečných veteránů, sociální služby

- Vytvořit speciální programy podporující resocializaci válečných veteránů a rozšiřující možnosti jejich vzdělávání i trávení volného času (Kurz třetího věku, programy pro KCVV apod.) **(VeV VA, OVV)**.
- Rozvíjet spolupráci s rodinami válečných veteránů, podporovat již existující komise pro rodinu a zasazovat se o vznik nových **(GŠ AČR)**.
- Podporovat rodiny válečných veteránů, kteří přišli o život při plnění služebních úkolů, a to ať již v bojovém nasazení v rámci zahraničních misí, následkem těžkého úrazu či vážného onemocnění. **(SST MO, OVV, GŠ AČR)**.
- Vytvořit pracovní pozice odborných pracovníků pro spolupráci s rodinami válečných veteránů, kteří přišli o život při plnění služebních úkolů. **(SST MO, OVV)**.
- Pokračovat v setkávání rodin padlých a zemřelých válečných veteránů s ministrem obrany v rámci tzv. Cesty za světlem. **(SST MO, OVV)**.
- Pokračovat v dalším budování a podpoře činnosti KCVV **(SPSŘO MO, VeV VA, OVV)**.
- Vypracovat metodický materiál vymezující postupy, jak řešit krizové situace např. při zranění válečného veterána atd. **(SPráv MO, OVV, GŠ AČR, SPSŘO MO, VeV VA, SST MO)**.

Benefitní programy pro válečné veterány

- Budovat a rozšiřovat systém benefitů pro válečné veterány **(VLRZ)**.
- Zlepšit informovanost válečných veteránů o benefitech a jejich dostupnosti **(VLRZ, OVV)**.

2) Oblast zdravotní a psychologické péče

- Zkvalitňovat a rozvíjet stávající systém zdravotní péče o válečné veterány (včetně preventivní péče) tak, aby jim byl kdykoliv schopen poskytnout nejlepší možnou pomoc. **(SPSŘO MO, GŠ AČR)**.
- Zachovat, udržet a rozšiřovat stávající vybudované a dobře fungující kapacity péče o válečné veterány v seniorském věku **(SPSŘO MO)**.
- Provádět výběr, výchovu a školení zdravotnického personálu ve věci specifického a citlivého přístupu k válečným veteránům **(SPSŘO MO)**.
- Poskytovat kvalitní psychologickou péči a podporu válečným veteránům a jejich rodinám, jak před misí, tak i v jejím průběhu, stejně jako po jejím ukončení. **(SPSŘO MO, GŠ AČR)**.
- Rozvinout osvětovou kampaň o PTSD (příznacích, škodlivosti a eliminaci rizik souvisejících s následky PTSD) včetně vyškolení odborníků, kteří budou schopni válečným veteránům postiženým PTSD poskytnout účinnou pomoc **(SPSŘO MO, GŠ AČR)**.
- Provést analýzu potřebnosti psychologické péče a zvážit navýšení počtu psychologů – ideálně z řad vojáků z povolání, kteří sami mají osobní zkušenost s nasazením v zahraničních operacích. **(SPSŘO MO, GŠ AČR)**.
- Pokračovat v budování důvěrného charakteru psychologické podpory, včetně zaručení anonymity **(SPSŘO MO, GŠ AČR)**.

3) Oblast mediální a propagační

- Zintenzivnit pozitivní propagaci ozbrojených sil a novodobých válečných veteránů, vyhledávat a zveřejňovat životní osudy reálných hrdinů, kteří si zaslouží úctu a společenské uznání (samozřejmě pouze v případech, kdy s tím dotčený či jeho rodina bude souhlasit). **(SST MO, OVV)**.
- Zintenzivnit rozvoj komunikace s veřejností jak prostřednictvím celostátních, tak regionálních médií, stejně jako sociálních sítí a webových stránek. **(SST MO, OVV)**.
- Rozvíjet spolupráci se spolky a zapojování novodobých válečných veteránů do projektů a akcí, které jsou pořádány organizacemi sdružujícími válečné veterány. **(OVV)**.

4) Další plánovaná opatření

- Rozvíjet, řídit a koordinovat nový systém péče o válečné veterány dle předkládané Koncepce **(OVV)**.
- Provést analýzu právních, vnitřních a služebních předpisů a případně navrhnout jejich úpravy tak, aby co nejlépe podporovaly péči o válečné veterány **(OVV)**.
- V návaznosti na provedenou analýzu právních předpisů a detekovaných potřeb novodobých válečných veteránů provést vnitřní restrukturalizaci OVV, tak, aby mohl lépe zajišťovat nové úkoly péče o válečné veterány.
- Vytvořit pracovní komisi na úrovni Nř Správ MO, jako koordinačního a poradního místa pro naplňování Koncepce a nástroj pro vyhodnocování účinnosti systému.
- Rozvíjet spolupráci OVV s vojenskými útvary a zařízeními, získávat informace o aktuálních problémech a potřebách NVV a jejich převádění do praxe **(OVV)**.
- Rozvíjet spolupráci OVV se státními úřady i samosprávnými celky v péči o novodobé válečné veterány **(OVV)**.
- Rozvíjet spolupráci a partnerství s vybranými zahraničními organizacemi, které se věnují péči o novodobé válečné veterány **(OVV)**.
- Zintenzivnit využívání centrální evidence válečných veteránů s cílem zlepšení péče o ně **(OVV)**.
- Vytvořit a prakticky využívat (v souladu s pravidly na ochranu osobních údajů) evidenci zemřelých a raněných novodobých válečných veteránů **(Správ MO, SST MO, GŠ AČR, OVV)**.

Příloha č. 4

Přehled základních právních předpisů, vnitřních předpisů a norem v oblasti péče o válečné veterány

- zákon č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění zákona č. 101/1964 Sb.
- zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška Ministerstva obrany č. 156/2015 Sb., o podmínkách poskytování zdravotních služeb vojenskými poskytovateli, oborech ambulantní péče, u kterých voják z povolání může uplatnit svobodnou volbu poskytovatele zdravotních služeb, a podmínkách organizace plnění úkolů vojenských fakultních nemocnic (o podmínkách poskytování zdravotních služeb vojenskými poskytovateli)
- vyhláška Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška Ministerstva obrany č. 191/2005 Sb., o zdravotním postižení vylučujícím přijetí do domova péče o válečné veterány, úhradě nákladů za pobyt v domově péče o válečné veterány a případech, kdy se úhrada nákladů za pobyt v domově péče o válečné veterány nepožaduje, ve znění vyhlášky č. 70/2008 Sb.
- RMO č. 25/2003 Věstníku Poskytování zdravotní péče a rekreačních pobytů některým válečným veteránům
- RMO č. 22/2005 Věstníku Závodní stravování
- RMO č. 1/2006 Věstníku Zásady pro hospodaření s finančními prostředky na pohoštění a věcné dary v působnosti Ministerstva obrany
- RMO č. 49/2008 Věstníku Jmenování válečných veteránů do vyšších vojenských hodností
- RMO č. 95/2014 Věstníku Spolupráce s profesními spolky v působnosti rezortu Ministerstva obrany
- RMO č. 101/2014 Věstníku Poskytování příspěvku na stravování a finanční podpory na lázeňskou léčebně rehabilitační péči a rekreační pobyty válečným veteránům-důchodcům z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany